

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 434 57 00
F: 01 434 57 17
E: irskglr.mkgp@gov.si
www.gov.si

Številka: 010-39/2021-1

PROGRAM DELA IRSKGLR ZA LETO 2022

Predlagala:
mag. Saša Dragar Milanovič
glavna inšpektorica

Odobril:
dr. Jože Podgoršek
minister

Ljubljana: 15.12.2021

KAZALO:

1.	UVOD.....	1
2.	SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE.....	2
2.1	ORGANIZACIJA INŠPEKTORATA.....	2
2.2	KADROVSKI VIRI.....	2
2.3	FINANČNI VIRI.....	3
2.4	INFORMATIKA.....	4
2.5	IZOBRAŽEVANJE.....	6
3.	INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO.....	7
3.1	STRATEŠKI CILJI.....	7
3.2	PRAVNE PODLAGE ZA DELO KMETIJSKE INŠPEKCIJE V LETU 2021.....	9
3.3	INŠPEKCIJSKI PREGLEDI IN NALOGE PO URADNI DOLŽNOSTI.....	13
3.3.1	<i>Zakon o kmetijskih zemljiščih.....</i>	<i>13</i>
3.3.2	<i>Zakon o živinoreji.....</i>	<i>17</i>
3.3.3	<i>Zakon o kmetijstvu.....</i>	<i>19</i>
3.3.4	<i>Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.....</i>	<i>21</i>
3.3.5	<i>Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata.....</i>	<i>22</i>
3.3.6	<i>Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov.....</i>	<i>23</i>
3.3.7	<i>Zakonodaja o mineralnih gnojilih.....</i>	<i>24</i>
3.3.8	<i>Zakon o vodah.....</i>	<i>24</i>
3.3.9	<i>Uredba o shemah neposrednih plačil.....</i>	<i>25</i>
3.3.10	<i>Zakon o agrarnih skupnostih.....</i>	<i>26</i>
3.3.11	<i>Zakon o Triglavskem narodnem parku.....</i>	<i>26</i>
3.3.12	<i>Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč.....</i>	<i>26</i>
3.3.13	<i>Zakon o voznikih.....</i>	<i>26</i>
3.3.14	<i>Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.....</i>	<i>26</i>
3.4	PROGRAM VZORČENJA ZA LETO 2022.....	27
3.5	IZVRŠBE PO DRUGI OSEBI.....	27
3.6	PROGRAM DELA V ŠTEVILKAH.....	28
4.	INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO.....	29
4.1	CILJI.....	29
4.2	PRAVNE PODLAGE.....	30
4.3	KADRI.....	32
4.4	NALOGE.....	32
4.4.1	<i>Ocena tveganja.....</i>	<i>32</i>
4.5	METODE DELA.....	33
4.6	INŠPEKCIJSKI PREGLEDI.....	33
4.6.1	<i>Nadzor nad prijavo podatkov v Registru pridelovalcev grozdja in vina – RPGV.....</i>	<i>33</i>
4.6.2	<i>Nadzor prometa z grozdem.....</i>	<i>34</i>
4.6.3	<i>Nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina.....</i>	<i>34</i>
4.6.4	<i>Nadzor prometa z vinom.....</i>	<i>35</i>
4.6.5	<i>Nadzor nad označevanjem vina.....</i>	<i>36</i>
4.6.6	<i>Nadzor nad enološkimi sredstvi.....</i>	<i>36</i>
4.6.7	<i>Nadzor nad pooblaščenimi organizacijami.....</i>	<i>36</i>
4.6.8	<i>Nadzor dopolnilnih dejavnost – Turizem na kmetiji.....</i>	<i>37</i>
4.6.9	<i>Nadzori v sodelovanju z EU institucijami.....</i>	<i>37</i>
4.6.10	<i>Nadzori v zvezi s preprečevanjem nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19), na podlagi določb zakona o nalezljivih boleznih.....</i>	<i>38</i>
4.7	VZORČENJE.....	38

4.8	OSTALE AKTIVNOSTI.....	40
4.9	PLAN DELA V ŠTEVILKAH:.....	40
5.	INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO	41
5.1	CILJI.....	41
5.2	PRAVNE PODLAGE.....	41
5.3	VSEBINSKA PODROČJA NADZORA.....	43
5.4	NAČRT DELA V ŠTEVILKAH	47
6.	INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO	48
6.1	CILJI PROGRAMA.....	48
6.1.1	<i>Lovska inšpekcija.....</i>	<i>48</i>
6.1.2	<i>Ribiška inšpekcija – sladkovodno ribištvo</i>	<i>48</i>
6.1.3	<i>Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo.....</i>	<i>49</i>
6.2	PRAVNE PODLAGE.....	50
6.3	NALOGE.....	50
6.3.1	<i>Lovska inšpekcija.....</i>	<i>51</i>
6.3.2	<i>Ribiška inšpekcija – sladkovodno ribištvo</i>	<i>51</i>
6.3.3	<i>Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo.....</i>	<i>52</i>
6.4	ORGANIZACIJA DELA	52

1. UVOD

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR) je organ v sestavi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Naloge inšpektorata so vezane predvsem na nadzor izvajanja zakonskih in podzakonskih aktov v pristojnosti MKGP. S tem zagotavljamo varovanje javnega interesa na področju za katerega smo pristojni.

Svoje naloge opravljamo z izvajanjem inšpekcijskega nadzora nad spoštovanjem in izvajanjem predpisov oziroma skladnostjo delovanja s predpisi.

V Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo delujejo štiri inšpekcije ter služba za pravne in splošne zadeve.

To so:

- Inšpekcija za kmetijstvo,
- Inšpekcija za gozdarstvo,
- Inšpekcija za vinarstvo,
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo ter
- Služba za skupne in pravne zadeve.

Inšpektorat opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov s področij kmetijstva, varstva kmetijskih zemljišč, delovanjem agrarnih skupnosti, promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanjem vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, razvoja podeželja, ukrepov kmetijske politike, zootehnike, na področju identifikacije in registracije živali, nad izvajanjem rejskih programov ter delovanjem selekcijskih centrov, delovanjem javnih služb v kmetijstvu, dobre kmetijske prakse, prometom in uporabo organskih in mineralnih gnojil in sredstev za izboljšanje tal ter njihove uporabe na obdelovalnih in pašnih površinah, na področju živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, razen nalog, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za okolje in Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, nad uporabo biološko razgradljivih odpadkov, varstvom voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, na področju soobstoja genskih spremenjenih kmetijskih rastlin, gozdarstva, lovstva in varstva prostoživečih živalskih vrst, sladkovodnega in morsklega ribištva, lahko pa opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov iz pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

V letu 2022 bodo naše inšpekcije nadzirale tudi izvajanje določil Zakona o nalezljivih boleznih v povezavi z določili za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 (COVID-19), na območjih in področjih dela inšpektorata.

Program inšpekcijskega nadzora posamezne inšpekcije temelji na programu dela, ki izhaja iz ocen tveganja, ki se določajo glede na prioritete po posameznih vsebinah oziroma zakonih in na podlagi ugotovitev iz preteklih let. Ena izmed metod dela v postopku inšpekcijskega nadzora je tudi odvzem vzorcev za analize, izvedba meritev, izvedba monitoringov, katerih rezultat so podlaga oziroma pomoč inšpektorjem pri odločanju v konkretni inšpekcijski zadevi.

2. SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE

Služba za skupne in pravne zadeve opravlja naloge, ki se nanašajo na:

- organizacijo dela in zagotavljanje pogojev za delo organa,
- upravljanje s človeškimi viri,
- izvajanje uslužbenskega sistema,
- izvajanje plačnega sistema,
- pripravo, izvrševanje in spremljanje izvrševanja finančnega načrta,
- pripravo in izvedbo postopkov javnega naročanja,
- delovanje, vzdrževanje, nadgradnjo in razvoj informacijskega sistema inšpektorata; razen v delu za katerega je odgovorno Ministrstvo za javno upravo,
- varnost in zdravje pri delu,
- upravljanje z dokumenti in dokumentarnim gradivom,
- nudenje pravne pomoči inšpektorjem pri uporabi materialnega in procesnega prava,
- oblikovanje sistemskih rešitev ter predlogov za sistemsko pravno rešitev izvajanja materialnih predpisov.

2.1 Organizacija inšpektorata

IRSKGLR deluje na 20 lokacijah po Sloveniji, in sicer:

- sedež inšpektorata je na Dunajski cesti 58 v Ljubljani,
- 8 območnih enot: Ljubljana, Kranj, Koper, Nova Gorica, Novo mesto, Celje, Murska Sobota in Maribor. Arhiv IRSKGLR pa se nahaja na lokaciji na Jesenicah.
- 11 inšpekcijskih izpostav: Mozirje (CE), Dravograd (CE), Postojna (KP), Grosuplje (LJ), Zagorje (LJ), Kamnik (LJ), Kočevje (LJ), Ptuj (MB), Ormož (MB), Lendava (MS), Brežice (NM).

IRSKGLR ne razpolaga s svojimi prostori, saj je že januarja 2017 Ministrstvo za javno upravo (MJU) postalo upravljavec vseh nepremičnin IRSKGLR, informacijske strojne opreme in najemnik poslovnih prostorov, v katerih deluje inšpektorat. MJU tako zagotavlja računalniško strojno opremo za delovanje inšpektorata, skrbi za najem in upravljanje lastniških in najetih nepremičnin in plačuje stroške obratovanja inšpektorata na vseh navedenih lokacijah.

2.2 Kadrovski viri

V skladu z Enotnim kadrovskim načrtom MKGP za leto 2021 je dovoljeno število zaposlenih v IRSKGLR na dan 31. 12. 2021 85 oseb in 1 kvota za zaposlitev pripravnika.

Na Inšpektoratu je na dan 31. 12. 2021 zaposlenih 81 javnih uslužbencev za nedoločen čas (od tega gre za eno popolnitev, ki se ne šteje v kadrovski načrt) in 5 zaposlenih za določen čas (trije zaposleni za povečan obseg dela in dva zaposlena na projektnem delu, ki se ne štejeta v kadrovski načrt) od tega na:

- inšpektorskih delovnih mestih 70 oseb,
- uradniških in strokovno tehničnih delovnih mestih 16 oseb.

Število inšpektorjev izraženih v FTE, ki opravljajo neposreden inšpekcijski nadzor na terenu, po posamezni inšpekciji je naslednje:

- Inšpekcija za kmetijstvo: 25
- Inšpekcija za gozdarstvo: 15
- Inšpekcija za vinarstvo: 11
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo: 14,5.

V izračun inšpektorjev izraženih v FTE se ne štejejo trije inšpektorji, ki opravljajo delo zgolj v pisarni. Prav tako se trije inšpektorji, ki delajo polovični delovni čas (status invalida) štejejo pri izračunu FTE polovično.

Na IRSKGLR je zaposlenih na dan 31.12.2021 42 moških in 44 žensk, povprečna starost zaposlenih je 51,7 let.

V letu 2022 je predvidenih 5 upokojitev.

Na kadrovskem področju se bodo v letu 2022 izvajale naslednje aktivnosti:

- redne mesečne aktivnosti (obračun plač, tekoče naloge, priprava odredb za nadurno delo, postopki za novo zaposlitev...),
- skrb za izvedbo letnih ocen za leto 2021 in letnih pogovorov za leto 2022,
- napredovanje v plačni razred s 1. 11. 2022 in napredovanje v naziv s 1. 11. 2022,
- priprava sklepov za redni letni dopust za leto 2022 - do konca marca 2022,
- priprava programa izobraževanja 2022,
- poročilo o usposabljanju, izpopolnjevanju in izobraževanju za leto 2021,
- skrb za napotitev zaposlenih na obdobje zdravstvene preglede,
- naročanje novih mobilnih aparatov.

Na področju varnosti in zdravja pri delu bomo skrbeli za izvajanje aktivnosti na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja ter za zdravo in varno delovno okolje zaposlenih.

2.3 Finančni viri

Sprejeti proračun za leto 2022 je določen v višini 4.411.551,00 EUR. Razporeditev sredstev po proračunskih postavkah je naslednja:

PP	Naziv PP	EUR
261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	39.155
261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	121.253
452410	Materialni stroški	340.676
597010	Plače	3.813.000
677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	40.000
772010	Investicije in inv. vzdrževanje	50.000
	Skupaj sprejeti proračun 2022	4.404.764
774210	Sredstva odškodnin zavarovalnic	4.611
895900	Sredstva od prodaje državnega premoženja	2.176
	Skupaj	4.411.551

V skupnem znesku proračuna za leto 2022 je načrtovan tudi prenos prihodka od prodaje dotrajanih službenih vozil v letu 2021 v višini 2.176 EUR in prenos sredstev iz naslova odškodnin zavarovalnic v višini 4.611 EUR.

Sprejeti proračun IRSKGLR je v primerjavi z letom 2021 nižji za 18.320 EUR, zaradi naslednjih sprememb:

- znižanja višine razpoložljivih sredstev na proračunski postavki 597010 – Plače v skladu z veljavno zakonodajo na tem področju in z veljavnim kadrovskim načrtom v znesku 53.320 EUR;
- povečanja višine razpoložljivih sredstev na proračunski postavki 677510 Izvršbe inšpekcijskih odločb v znesku za 15.000 EUR zaradi izvajanja odločb lovske inšpekcije za izredne posege na nelovnih površinah;
- povečanja višine razpoložljivih sredstev na proračunski postavki 772010 Investicije in investicijsko vzdrževanje, načrtuje se menjava voznega parka in sicer odprodaja dotrajanih službenih vozil, menjave vozil znotraj OE ter nakup treh novih službenih avtomobilov od tega eno vozilo na 4-kolesni pogon;
- ostale postavke ostajajo nespremenjene v primerjavi s predhodnim letom in sredstva zagotavljajo nemoteno opravljanje dela in zagotavljanje delovnih pogojev za uslužbence IRSKGLR.

2.4 Informatika

Na področju informacijske tehnologije na inšpektoratu v letu 2022 pričakujemo večjo odzivnost Ministrstva za javno upravo (MJU) pri zagotavljanju namizne računalniške opreme in tiskalnikov za zaposlene in za nujno zamenjavo dotrajane namizne računalniške opreme, saj je stanje iz leta v leto slabše. Zaradi dotrajane tiskalniške opreme imamo težave z odpovedovanjem dotrajanih tiskalnikov, ki jih ni mogoče popraviti ali so popravila nesmotrna, MJU pa ne zagotavlja niti minimalnega nadomeščanja namizne tiskalniške opreme. Težave so pereče v tajništvih in na manjših izpostavah inšpektorata po Sloveniji. Tako je oteženo tiskanje ovojev zadev in kuvert, ki so nestandardne velikosti in debeline. MJU bi navedeno opremo moral nemoteno zagotavljati, v skladu s sporazumom o prenosu sredstev, zaradi centralizacije informatike na MJU s 1. 1. 2017.

V letu 2022 načrtujemo zamenjavo dela dotrajanih prenosnih računalnikov, zelo starih zaslonov in namiznih tiskalnikov. MJU nam zagotavlja vsaj nakup in vzdrževanje licenčne programske opreme Microsoft in ESRI, ki jo uporabljamo na namiznih računalnikih in na strežniški infrastrukturi. MJU tudi pokriva storitve vzdrževanja systemske strežniške opreme in s tem povezanih programskih rešitev. Tovrstne storitve so zagotovljene in tečejo brez težav.

Na področju poslovnih aplikacij inšpektorata v letu 2022 načrtujemo osnovno razvojno vzdrževanje in vzdrževanje obstoječe systemske opreme na dosedanem nivoju. V letu 2022 bomo, za namen nadgradnje poslovnih aplikacij in novih systemskih rešitev, dokupili nekaj strežnikov, omrežnih stikal in nove diskovne kapacitete centralnega diskovja, za realizacijo programa digitalizacije v okviru programa za okrevanje in odpornost.

Pri prenovi poslovnih aplikacij načrtujemo posodobitve aplikacijskega vmesnika eNIS in prenovu nekaterih modulov za lažje upravljanje sistema terjatev in prilivov plačil, prenovu modula za vodenje zavezancev inšpekcijskih nadzorov po vrstah zavezancev po posameznih inšpekcijah in vsebinah nadzorov, glede na dejavnosti zavezancev. Del prenove bo tudi prenova modula prekrškovne evidence, kjer bomo zapise generirali sistemsko, glede na kreiranje podatkovnih zapisov v sistemu dokumentarnega gradiva. Prav tako načrtujemo nadaljevanje poveza aplikacije eNIS z evidencami in registri matičnega ministrstva MKGP, na nivoju izmenjave podatkov na ravni podatkovnih baz ali z neposrednim urejanjem podatkov, ki so vezani na inšpekcijske nadzore ali preverjanje navzkrižne skladnosti. Prav tako povezujemo geografske informacijske sloje, da se izognemo podvojevanju slojev in geografskih podlag znotraj podobnih informacijskih rešitev.

Na področju nadzora morskega ribištva nas čaka celovita prenova informacijskega sistema, ki ni bil posodobljen že od leta 2013. Nadzor morskega ribištva je podrobno reguliran in predpisan z evropskimi uredbami, zaradi globalnega upadanja staleža rib v svetovnih morjih. Zaradi sprememb evropskih uredb in elektronske izmenjave podatkov o nadzoru morskega ribištva nas čaka zahtevna prenova informacijskih sistemov in povezava podatkovnih baz s področja ribištva na nacionalni ravni. Ker bo v prihodnje obvezna izmenjava podatkov z Evropsko komisijo in Evropsko agencijo za nadzor morskega ribištva ter državami članicami, moramo v celoti prenoviti elektronske inšpekcijske zapisnike in module nadzornega sistema, da bodo omogočali dvojezičnost in bodo skladni z zadnjimi spremembami evropskih uredb. Za namen izmenjave podatkov smo na evropskem nivoju uskladili standardizacijo podatkov in podatkovnega modela, ki je osnova za vzpostavitev podatkovne izmenjave med različnimi deležniki. Tako v letu 2022 načrtujemo celovito nadgradnjo podatkovnega modela in elektronskih inšpekcijskih zapisnikov. Poleg zapisnikov moramo na novo vzpostaviti modul za upravljanje z neskladji, ki jih zaznajo avtomatska navzkrižna preverjanja podatkov. Vzpostavili bomo nov modul za pregled in upravljanje neskladji ter ukrepov ob ugotovljenih kršitvah. Prav tako bomo zasnovali nov modul za izračun ocene tveganja zavezancev na osnovi preteklih in tekočih inšpekcijskih ugotovitev in zaznanih neskladjih. V letu 2022 bomo začeli še z razvojem sistema za elektronsko izmenjavo podatkov o nadzoru morskega ribištva. Rešitev je kompleksna in bo za implementacijo potrebnega precej časa in naporov. Trenutno še poteka usklajevanje XML strukture, ki bo zagotavljala standardizacijo podatkov in poslovnih pravil, ki bodo preverjala pravilnost posredovanih in prejetih podatkov. Po prenovi podatkovnega modela nas čaka še vzpostavitev modula za pripravo poročil, za tekoče, mesečno, letno in petletno poročanje. Poročila trenutno izpolnjujemo ročno, kar vzame veliko časa, saj podrobno poročamo o vsakem nadzoru in zapisniku.

V okviru Digitalnega prehoda na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva bomo na Inšpektoratu iz Programa za okrepanje in odpornost začeli z vzpostavitvijo informacijskih rešitev za podporo pametnega in ciljno usmerjenega inšpekcijskega nadzora za zagotavljanje skladnosti, varnosti in urejenosti kmetijskega prostora, vključno z gozdarstvom (eFokus). eFokus bo interoperabilen informacijski sistem, temelječ na prostorskih in analitičnih podatkih, pridobljenih iz medsebojno povezanih podatkovnih zbirk različnih državnih organov, ki razpolagajo z vhodnimi podatki inšpekcijskega nadzora. Zagotavljal bo ciljno in objektivno usmerjen inšpekcijski nadzor, podporo učinkovitemu terenskemu delu, učinkovito pripravo na inšpekcijski nadzor, hiter in zanesljiv zajem na terenu zbranih podatkov s sodobnimi orodji za zajem prostorskih podatkov, prostorsko analitiko za potrebe poročil, ciljno usmerjanje nadzora, za odkrivanje in odpravo neskladij v prostoru, zagotavljanje varne in preverjeno sledljive hrane ter lesnih proizvodov. S sistemom bo mogoče navzkrižno preverjati različne podatkovne vire na lokacijo natančno, ugotavljati neskladja, preveriti ali smo tam že izvedli postopke, kateri so bili ukrepi in vrniti podatke o ugotovitvah primarnemu podatkovnemu viru, če je to potrebno

(npr. zaznani nedovoljeni posegi v kmetijskem prostoru ipd.). Predviden obseg sredstev za projekt znaša 1.281.120,00 EUR in sicer za obdobje 2021-2026.

Poleg nadgradnje lastnih poslovnih aplikacij bomo zagotavljali podporo uporabnikom pri uporabi poslovnih aplikacij drugih organov, ki tečejo na namizni računalniški opremi uporabnikov. To je dostop do aplikacij matičnega ministrstva (MKGP) in drugih državnih organov, kot so: elzvršbe, UJP net, elektronska javna naročila, Mferac, eRISK in drugih s področja poslovanja inšpektorata. Podporo bomo zagotavljali še na področju e-poslovanja, tako s pridobivanjem kot nameščanjem digitalnih potrdil za zaposlene na organu, kot tudi pri uporabi aplikacij in sklepanju dogovorov o uporabi aplikacij ali izmenjave podatkov z drugimi organi javne uprave. Skrbimo tudi za objavljane in urejanje spletnih vsebin na prenovljenem spletišču državne uprave www.gov.si, ki je bil vzpostavljen leta 2019.

2.5 Izobraževanje

Veliko število nadzorovanih predpisov, njihova stalno spreminjanje in nove tehnologije zahtevajo nenehno izobraževanje tako inšpektorjev kot ostalih zaposlenih. Izobraževanje bo tudi v letu 2022 potekalo v skladu s programom izobraževanja IRSKGLR.

3. INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO

3.1 Strateški cilji

Program opredeljuje načrt dela, prednostne naloge in kriterije za izbiro nalog za posamezno zakonsko podlago, ki je v pristojnosti nadzora kmetijske inšpekcije. Program je finančno pripravljen v smislu, da bo naloge mogoče izvajati nemoteno čez celo leto in ne vključuje prilagoditev zaradi morebitnega ponovnega širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (COVID-19). V vsebinskem delu pa program vključuje tudi predvidene nadzore za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 (COVID-19). V kolikor se bodo razmere na področju SARS-CoV-2 (COVID-19) nadaljevale, bo kmetijska inšpekcija namenila pretežni del časa za nadzor na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih in sprejetih odlokov na tem področju.

Predvideno število pregledov temelji na ocenjenem številu prejetih prijav na podlagi preteklih let, oceni tveganja za posamezne vsebine, pri čemer se izpostavlja javni interes, varovanje okolja, ljudi in premoženja ter sledenje ciljem zakonodaje. Program je prilagojen številu opravljenih pregledov v preteklih letih in številu ugotovljenih nepravilnosti, hkrati pa predvideva, da se bodo nadaljevali pregledi za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 (COVID-19).

Tako predvidevamo, da bo kmetijska inšpekcija v letu 2022 opravila okrog 8000 pregledov, od katerih bodo prijave predstavljale predvidoma 20 % vseh pregledov, pri čemer je potrebno poudariti, da te niso enakomerno porazdeljene po vsebinah nadzora. Program dela je razdeljen v vsebinske sklope po posamezni zakonodaji. Znotraj posamezne zakonodaje predvidevamo izvedbo pregledov na podlagi:

- prejetih prijav,
- pripravljenih poostrenih nadzorih,
- ugotovitev ARSKTRP,
- dela po uradni dolžnosti,
- predhodno pripravljenih skupnih akcij z drugimi organi.

Cilji programa so usmerjeni v zaščito kmetijskih zemljišč, varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov, varstvo potrošnikov in zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 (COVID-19) na način, da se poskuša zagotoviti oziroma preprečiti:

- trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč na način, da se preprečuje zaraščanje,
- varstvo kmetijskih zemljišč pred degradacijo, onesnaženjem in nesmotrno rabo, s čimer se ohranja in izboljšuje vire za trajnostno pridelavo hrane, omogoči se stabilna pridelava kakovostne, čim cenejše in varne hrane ter posledično zagotavlja prehranska varnost in čim višja stopnja samooskrbe,
- finančna disciplina in sledljivost porekla pri prijavi pridelka z nadzorom registrov,

- zadosten delež lastnih surovin in surovin dokupljenih iz drugih kmetij ter opravljanje lastnih storitev s ciljem boljše rabe lastnih proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči kmetije pri nadzoru dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
- dobra kmetijska praksa pri gnojenju s spoštovanjem kmetijsko okoljskih pogojev, še posebej na vodovarstvenih območjih,
- identifikacija in registracija živali ter izvajanja rejskih programov javnih služb s področja kmetijstva oziroma živinoreje,
- plačevanje prispevkov za promocijo kmetijskih pridelkov in živil, ki jih resorno ministrstvo uvrsti v shemo kakovosti,
- nadzor nad organizacijami proizvajalcev v smislu izpolnjevanja pogojev in zasledovanja ciljev ustanovitve glede koncentracije ponudbe, načrtovanju proizvodnje ali optimizaciji proizvodnih stroškov,
- preprečevanje nepoštenih poslovnih praks, zlasti pri označevanju storitev kmetijske dejavnosti,
- preprečevanje sive ekonomije pri prometu s kmetijskimi pridelki in izdelki, kar se bo poskušalo doseči na tri načine:
 - s poostrenimi nadzori v okviru obstoječe zakonodaje,
 - okrepljenim sodelovanjem z ostalimi inšpekcijami in organi, ki sodelujejo v Inšpekcijskem svetu (Policija, FURS),
 - aktivnim sodelovanjem pri spremembah področne zakonodaje.

Poudarek programa je na nadzorih na področju Zakona o kmetijskih zemljiščih, Zakona o kmetijstvu, Zakona o živinoreji, Uredbi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov ter podzakonskimi akti, ki so izdani na podlagi Zakona o vodah. Posebna pozornost bo dana nadzoru dopolnilne dejavnosti na kmetiji v smislu preverjanja zagotavljanja lastnega deleža surovin ter nadzoru tržnic pri prodaji istovrstnih skupin kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Poleg tega bo kmetijska inšpekcija v letu 2022 nadaljevala z monitoringom in odvzemom inšpekcijskih vzorcev tal na območju VVO-jev in območjih uporabe digestata in komposta, vzorčenjem konoplje na prisotnost THC, vzorčenjem mineralnih gnojil na vsebnost označenih sestavin, primerjavo njihovega dejanskega deleža z deklariranim in morebitno prisotnost težkih kovin, medtem ko vzorčenja zelenih delov rastlin na morebitno prisotnost GSO rastlin ne bo izvajala. Na podlagi rezultatov vzorčenj iz preteklih let izhaja, da vsakoletno vzorčenje ni potrebno. Zaradi ugotavljanja stopnje degradacije in onesnaževanja kmetijskih zemljišč bo po potrebi opravila tudi vzorčenja tal v zvezi s kemično onesnaženostjo zaradi kmetijske in druge dejavnosti na teh območjih, še posebej ob uporabi biološko razgradljivih odpadkov.

Opredelitev ocene tveganja za dosego strateških ciljev

Inšpekcijski nadzori bodo potekali po naslednjem vrstnem redu:

1. Izredni inšpekcijski pregledi.

Zaradi zagotavljanja varovanja voda in varnosti pridelkov in živil, s tem pa tudi varstva potrošnikov, se izredni inšpekcijski pregledi opravljajo prednostno.

2. Navodila in vodila, ki so pripravljena na podlagi ocene tveganja.

Ocena tveganja se naredi za vsak strateški cilj posebej, saj vsebuje različne kriterije.

3. Osebne zaznave.

3.2 Pravne podlage za delo kmetijske inšpekcije v letu 2021

V nadaljevanju so navedene pravne podlage, katerih vsebine spadajo v pristojnost nadzora kmetijske inšpekcije. Posamezne pravne podlage so vsebinsko kot podpoglavja podrobneje predstavljena v nadaljevanju programa dela za leto 2022.

Nacionalna zakonodaja:

1. Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US in 123/21)
2. Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/2015 in 36/18)
3. Uredba o izvajanju javne svetovalne službe v čebelarstvu (Uradni list RS, št. 9/2015)
4. Uredba o izvajanju državne javne službe na osuševalnih in namakalnih sistemih (Uradni list RS, št. 82/18)
5. Uredba o ukrepu dobrobit živali iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 v letu 2019 (Uradni list RS, št. 81/18 in 73/19)
6. Uredba o ureditvi trga s hmeljem (Uradni list RS, št. 20/2009, 60/2010, 88/2011, 50/2015)
7. Uredba o ureditvi trga z oljčnim oljem (Uradni list RS, št. 20/2009)
8. Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17)
9. Uredba o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozda (Uradni list SRS, št. 6/1990, Uradni list RS, št. 59/1996 - ZKZ, 68/1996, 68/1996)
10. Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009, 5/2013, 22/2015, 12/2017)
11. Uredba o podrobnejših merilih za presojo, ali obdelovalec ravna kot dober gospodar (Uradni list RS, št. 81/2002)
12. Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 3/2017 in 18/18)
13. Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15)
14. Uredba o izvajanju uredbe (EU) o reji živali (Uradni list RS, št. 59/18)
15. Uredba o izvajanju izvedbene uredbe (EU) o določitvi pravil v zvezi z metodami za identifikacijo enoprstih kopitarjev (Uradni list RS, št. 103/15)
16. o zbiranju podatkov o staležu in proizvodnji akvakulture (Uradni list RS, št. 3/2011)
17. Uredba o načinu in pogojih izvajanja javnih služb v živinoreji (Uradni list RS, št. 99/2008)

18. Zakon o mineralnih gnojilih (ZMinG-1) (Uradni list RS, št. 29/2006, 90/2012 – ZdZP VHVR)
19. Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP) (Uradni list RS, št. 26/2011, 57/2012)
20. Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezance sektorja pridelave in predelave sadja (Uradni list RS, št. 81/2016, 10/18)
21. Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR)
22. Zakon o omejevanju ali prepovedi pridelave gensko spremenjenih rastlin (ZOPPGSR) (Uradni list RS, št. 69/2015)
23. Uredba o podrobnih ukrepih za pridelavo gensko spremenjene koruze (Uradni list RS, št. 12/2010)
24. Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/2007, 102/2007, 40/2012 – ZUJF in 17/2014)
25. Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21 in 178/21 – odl. US)
26. Zakon o agrarnih skupnostih (ZAgrS) (Uradni list RS, št. 74/2015)
27. Zakon o varstvu okolja ZVO-1 (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE)
28. Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013, 56/2015)
29. Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/2015, 69/2015)
30. Zakon o vodah ZV-1 (Uradni list RS, št. 67/2002, 2/2004 – ZZdri-A, 41/2004 – ZVO-1, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014 in 56/2015)
31. Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/1996, 41/2004 - ZVO-1)
32. Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Ur.l. RS, št. 98/11 in 93/2013 in 84/16)
33. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (U.l. RS, št. 25/2016)
34. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane (Ur.l. RS, št. 49/08, 72/12 in 69/2013)
35. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Apaškega polja (Ur.l. RS, št. 59/2007, 32/2011 in 22/2013, 79/2015)
36. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja (Ur.l. RS, št. 59/2007, 32/2011 in 24/2013, 79/2015)
37. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja (Ur.l. RS, št. 24/07, 32/11 in 22/13, 79/2015)
38. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobava (Ur.l. RS, št. 72/2006, 32/2011 in 22/2013, 79/2015)

39. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Ur.l. RS, št. 48/15)
40. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Ur.l. RS, št. 115/2007, 9/2008 – popr., 65/2012 in 93/2013)
41. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jezersko (Ur.l. RS, št. 24/2012)
42. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jesenice (Ur.l. RS, št. 62/2013 in 92/2014)
43. Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju Slovenj Gradca (Ur.l. RS, št. 56/2015 in 21/18)
44. Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič (U.l. RS, št. 53/1206)
45. Uredba o vodovarstvenem območju za javno oskrbo s pitno vodo v občinah Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž in delu občine Ljutomer (Uradni list RS, št. 191/20)
46. Uredba o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Uradni list RS, št. 105/11, 64/12, 44/13, 55/15, 97/15 in 77/16)
47. Uredba o shemah neposrednih plačil (Uradni list RS, št. 2/15, 13/15, 30/15, 103/15, 36/16, 84/16, 23/17, 5/18, 10/19 in 7/20)
48. Uredba o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2020 (Uradni list RS, št. 10/20)
49. Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/21)
50. Zakon o rudarstvu-ZRud-1(Uradni list RS, št. 14/2014 – uradno prečiščeno besedilo in 61/2017 – GZ)
51. Zakon o planinskih poteh-ZPlanP(Uradni list RS, št. 61/2007)
52. Zakon o Triglavskem narodnem parku – ZTNP-1(Uradni list RS, št. 52/2010, 46/2014 – ZON-C in 60/2017)
53. Zakon o prepovedi nomadske paše-ZPNomP (Uradni list SRS, št. 38/1974, 11/1981, 42/1986 in Uradni list RS, št. 4/1992)
54. Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ZPDZC-1(Uradni list RS, št. 32/2014, 47/2015 – ZZSDT in 43/19)
55. Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 85/16, 67/17, 21/18 – ZNOrg in 43/19)
56. Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 129/20)
57. Uredba o obveznem prispevku za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja mesa za obdobje 2020–2022 (Uradni list RS, št. 9/20)
58. Zakon o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 200/20)

Evropska zakonodaja:

1. Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L št. 375 z dne 31. 12. 1991, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe
2. Uredba Komisije (EU) 2015/262 z dne 17. februarja 2015 o določitvi pravil v skladu z direktivama Sveta 90/427/EGS in 2009/156/ES v zvezi z metodami za identifikacijo enoprstih kopitarjev (uredba o potnih listih za enoprste kopitarje) (UL L št. 59 z dne 3. 3. 2015)
3. Uredbe (EU) št. 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zootehniških in genealoških pogojih za rejo, trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi, hibridnimi plemenskimi prašiči in njihovim zarodnim materialom ter za njihov vstop v Unijo ter o spremembi Uredbe (EU) št. 652/2014, direktiv Sveta 89/608/EGS in 90/425/EGS ter razveljavitvi določenih aktov na področju reje živali («Uredba o reji živali») (UL L št. 171 z dne 29. 6. 2016)
4. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8)
5. Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv
6. Uredba (ES) št. 1069/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih)
7. Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 58/11)
8. Uredba (ES) št. 2003/2003 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 13. oktobra 2003 o gnojilih (Besedilo velja za EGP) – razveljavi se z učinkom od 16. julija 2022
9. Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011
10. Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (Besedilo velja za EGP)
11. Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacemtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št.

396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) Besedilo velja za EGP

12. Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004

13. Uredba (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008.

3.3 Inšpekcijski pregledi in naloge po uradni dolžnosti

V nadaljevanju tega poglavja je predstavljen program dela, prednostne naloge in kriteriji izbire nalog po posamezni pravni podlagi.

3.3.1 Zakon o kmetijskih zemljiščih

V zadnjih 5 letih je bilo na področju varstva in obdelanosti kmetijskih zemljišč začeti 60 % vseh inšpekcijskih pregledov. Na podlagi teh podatkov kmetijska inšpekcija v letu 2022 načrtuje največji obseg dela ravno po tem zakonu. Osredotočila se bo predvsem na preprečevanje zaraščenosti in neobdelanosti kmetijskih zemljišč ter preprečevanja degradacije kmetijskih zemljišč. Na ta način se bo sledilo zastavljenemu strateškemu cilju varstva kmetijskih zemljišč pred degradacijo, onesnaženjem in nesmotrno rabo, s čimer se ohranja in izboljšuje vire za trajnostno pridelavo hrane, omogoči se stabilna pridelava kakovostne, čim cenejše in varne hrane ter posledično zagotavlja prehranska varnost in čim višja stopnja samooskrbe. S tem ciljem in zastavljenim programom dela sledimo tudi Skupni kmetijski politiki EU, ki bo v novi finančni perspektivi namesto dosedanjih pravil in skladnosti dala večji poudarek na rezultatih in smiselnosti (smotrnosti) ukrepov. Države članice bodo v večji meri same odločale, kako najbolje izpolniti skupne cilje evropske kmetijske politike in se hkrati odzvati na specifične potrebe svojih kmetov, podeželskih skupnosti in širše družbe.

SKP bo po letu 2020 temeljila na treh splošnih ciljih, ki so vsi neposredno ali posredno povezani s kmetijskimi zemljišči:

- spodbujanju prehranske varnosti;
- krepitvi skrbi za okolje in podnebni ukrepov;
- krepitvi podeželskih območij.

Po podatkih zadnjega strukturnega raziskovanja kmetijstva v letu 2016 se v Sloveniji uporabljala nekaj manj kot 480 tisoč ha kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), kar je za odstotek več kot leta 2010. V strukturi KZU še vedno prevladujejo trajni travniki in pašniki, ki zajemajo

več kot polovico vseh površin (57 %), sledijo njive in vrtovi (37 %) in trajni nasadi (6 %). V celotnem obravnavanem obdobju 2010–2016 se ti strukturni deleži niso bistveno spremenili. S kmetijsko dejavnostjo se ukvarja 69.902 KMG, kar je za 4.744 KMG manj kot leta 2010, ko je bil izveden zadnji popolni popis KMG.

V okviru ZKZ kmetijska inšpekcija opravlja nadzor na podlagi prijav, neposredni zaznavi na terenu, po uradni dolžnosti ter v okviru načrtovanih akcij.

Prijave se največkrat nanašajo na nelegalno nasipavanje kmetijskih zemljišč, uporabo kmetijskih zemljišč za skladiščenje gradbenih odpadkov in gradbenega materiala, izkopavanja, uporabo zemljišč za potrebe parkirišč za tovorna in osebna vozila, zaraščanje ter izvajanje agromelioracij v nasprotju z izdano odločbo. Poleg tega pa se vedno pogosteje ugotavlja gradnja različnih nelegalnih objektov na zemljiščih. Tudi takšnih, za katere si je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. ZKZ glede objektov, za katere si je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, ne določa bistvenih zahtev. Te so določene v Gradbenem zakonu (GZ). Ker zahteve za gradnjo ne izvirajo iz ZKZ temveč iz GZ, te ne morejo predstavljati pravne podlage za pristojnost oziroma ukrepanje kmetijskega inšpektorja. Nadzor nad njimi mora, upošteva 1. odstavek 8. člena GZ, izvajati gradbeni inšpektor. Iz navedenega izhaja, da je za ukrepanja v smislu odstranitve objektov v primeru nelegalno zgrajenih objektov na kmetijskem zemljišču, za katere je potrebno gradbeno dovoljenje, na podlagi določb GZ pristojen Inšpektorat za okolje in prostor, pristojnost kmetijskega inšpektorja pa je odreditev vzpostavitve zemljišča za kmetijsko rabo po določbah ZKZ šele po odstranitvi objekta.

Po uradni dolžnosti se večina postopkov začne ob pregledu prijav, kjer se nadzor razširi tudi na sosednja zemljišča in se s tem inšpekcijski postopki vodijo celostno ter v skladu z enakostjo pred zakonom.

V letu 2022 se predvideva, da bo kmetijska inšpekcija vodila naslednje postopke:

- prijave in odstopne drugih inšpekcij, krajinskih parkov ali drugi organov v javni upravi,
- na podlagi nalog dogovorjenih s strani Ministrstva,
- na podlagi načrtovanih akcij in
- na podlagi skupnih pregledov z inšpekcijo za okolje, medobčinskimi inšpektorati, policijo in ostalimi inšpektorati.

Po Zakonu o kmetijskih zemljiščih se planira skupno 4000 pregledov.

Pregledi na podlagi prijav in po uradni dolžnosti

Agromelioracije

V letu 2022 se predvidevajo tudi kontrole izvedbe agromelioracij. Pregledi se bodo opravljali na podlagi obvestil s strani MKGP o prispeli vlogi za agromelioracijo in po izdaji odločbe, kjer se bo nadzirala izvedba agromelioracije v skladu z izdano odločbo. Predvideva se, da bo v letu 2022 opravljenih 100 kontrol agromelioracij, ki bodo razdeljena skozi celotno leto. Posebno pozornost pri nadzoru je potrebno nameniti večjim projektom, kot so vodovodna oskrba prebivalstva, kjer je projekt vezan na visoka, predvsem evropska finančna sredstva. V

takem primeru je potrebna dobra koordinacija med Agencijo za okolje RS, MKGP, inšpekcijo in lokalno skupnostjo, ki mora o vseh potrebnih dokazilih in dovoljenjih obvestiti investitorja oziroma projektantsko organizacijo, ki mora za vnos zemljine na kmetijska zemljišča pridobiti tako OVD kot tudi odločbo MKGP za uvedbo agromelioracije.

Na podlagi ugotovitev pregledov zadnjih dveh let, se bo posebna pozornost namenila spremljanju agromelioracij, kjer iz odločbe izhaja, da agromelioracija vključuje tudi nastanek in odstranitev mineralnih surovin. Ugotovitve kažejo, da je bilo kar nekaj vlog za izvajanje agromelioracij podanih z namenom izkoriščanja mineralnih surovin.

Degradacija in nenamenska raba kmetijskih objektov

Okolice večjih mest so podvržene degradaciji kmetijskih zemljišč, ki jih povzročajo gradbena podjetja z nasipavanji. Pri tem niso izjeme niti območja krajinskih parkov (Strunjan in Ljubljansko Barje). Na Obali pa se pojavlja nenamenska raba kmetijskih objektov za dopustnike iz notranjosti Slovenije. Te vsebine se bodo nadzirale na podlagi prejetih prijav in po uradni dolžnosti.

Nedovoljene rekreativne dejavnosti na kmetijskih zemljiščih

Izvajal se bo tudi nadzor nelegalnih motokros stez na kmetijskih zemljiščih in nadzor voženj v naravnem okolju, ki predstavljajo tveganje za uporabnike in prisotne, saj ne izpolnjujejo osnovnih pogojev varnosti v prometu.

Odpravljanje zaraščenosti

Največje število prijav, pregledov, ugotovljenih nepravilnosti in izrečenih ukrepov pri nadzoru nenamenske rabe se nanaša na večletno zaraščanje kmetijskih zemljišč. Največ težav pri ukrepanju ima kmetijska inšpekcija ravno pri kršitvah večletnega zaraščanja kmetijskih zemljišč. Razlogi za to so: starostna struktura lastnikov kmetijskih zemljišč, nezainteresiranost za obdelovanje kmetijskih površin, velika škoda in težave, ki jih zaraščene površine povzročajo lastnikom sosednjih površin, zlasti v primeru trajnih nasadov ter smiselnosti izvršb iz vidika trajne rešitve problema zaraščenosti posameznih površin. Denarne izvršbe so namreč dolgotrajne in ne rešijo konkretnega problema, izvršba po drugi osebi pa največkrat reši problem trenutne odprave zaraščenosti, površine pa se čez čas ponovno zarastejo.

Zaradi starostne strukture in zaradi socialnih razmer lastnikov zemljišč so v inšpekcijskem postopku kmetijski inšpektorji pogosto v dilemi glede smiselnosti izvršb zaradi neizvršitve odločb. Denarne izvršbe so neučinkovite, ker lastniki nimajo sredstev. Pri izvršbah po drugi osebi se površina sicer očisti, vendar se porabljeni sredstva od lastnikov ne morejo izterjati, očiščena površina pa se nato ne uporablja v kmetijske namene in se ponovno zaraste. Z namenom učinkovitejšega reševanja tega problema je kmetijska inšpekcija podala tudi predloge za spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih v smislu, da bi imela Republika Slovenija v zavarovanje svoje terjatve iz naslova vseh stroškov, nastalih v inšpekcijskem postopku, do celotnega poplačila zakonito zastavno pravico na nepremičnini osebe, ki je predmet prekrškovnega postopka.

Vse odločbe, sodbe in druge izvršljive akte, ki bi bile podlaga za terjatve, bi pristojni organ poslal pristojnemu sodišču, ki bi zastavno pravico vpisal v zemljiško knjigo po uradni dolžnosti.

Poostren in načrtovan nadzor

Krčitev gozda v kmetijske namene

V skladu z gozdarsko zakonodajo ima Zavod za gozdove možnost izdati odločbo o krčitvi gozda, če se na zemljišču vzpostavi kmetijska raba. To določbo so lastniki gozdov v zadnjem času pričeli izrabljati na način, da posekajo gozd in zemljišče pustijo, da se ponovno zaraste. Ko se gozd na podlagi odločbe Zavoda poseka, zemljišče dobi status kmetijskega zemljišča in preide v pristojnost nadzora in ukrepanja kmetijske inšpekcije, ki bo letos predvidoma izvedla 100 nadzorov takih zemljišč, v kolikor se zakon ne bo spremenil v smeri zaostrovanja pogojev za izdajo tovrstnih odločb. Pri nadzoru se bo preverilo, če je zemljišče bilo v naravi vzpostavljeno v kmetijske namene.

Enostavni objekti na kmetijskih zemljiščih

V zadnjih dveh letih se je bistveno povečalo število prijav zaradi nelegalno postavljenih reklamnih panojev. V poletnih mesecih se zato planira poostren nadzor nad nelegalno postavljenimi oglasnimi panoji na kmetijskih zemljiščih. Poleg nenamenske rabe kmetijskega zemljišča predstavljajo nelegalni oglasni panoji tudi tveganje za nesreče v cestnem prometu. Pri odstranitvi oglasnih panojev se pogosto srečujemo z vprašanjem odgovornosti za nastanek nepravilnosti, ki si jo med seboj podajajo lastnik zemljišča, najemnik zemljišča in uporabnik panoja.

Vrtne lope in vrtički

V okolici urbanih središč se pojavljajo vrtički, ob katerih sčasoma zrastejo še vrtno ute oziroma vrtno lope, ki jih lastniki ali najemniki uporabljajo za shranjevanje orodja in preživljanje prostega časa. V spomladanskem času se planira skupna akcija nadzora nenamenske rabe kmetijskih zemljišč v okolici Ljubljane skupaj z medobčinskim inšpektoratom, ki je bila planirana že v 2021 in je zaradi epidemije odpadla. Cilj akcije je odstranitev teh montažnih objektov, ki kazijo videz mesta, hkrati pa ljudem zagotoviti druga zemljišča za namen pridelave hrane in medsebojnega druženja, ki jih bo zagotovila MOL.

Kriteriji za nadzor kmetijskih zemljišč

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 izvajala nadzor po naslednjih kriterijih oziroma prioritetah:

- Glede na kakovost zemljišča in obsega posegov. Vključena bodo zemljišča, ki so imela pred zaraščenostjo ali degradacijo bonitetni razred 30 in več točk in so v nižinskih predelih ter še vedno predstavljajo strateški potencial za pridelavo hrane.
- Glede na stopnjo ogroženosti za okolje. V primeru deponij z nevarnimi odpadki in v kombinaciji z zaraščenostjo lahko taka kmetijska zemljišča predstavljajo vir onesnaženja za podtalnico, vodotoke in okolje.
- Glede na ugotovljene nepravilnosti v preteklem obdobju.
- Glede na časovno zaporedje prejetja prijav.

Zaradi vedno večjega števila prejetih prijav in povečanega obsega dela po ostalih vsebinah, se bodo prijave rangirale. Najnižje rangirane prijave se bodo obravnavale v obliki akcije ob koncu leta.

3.3.2 Zakon o živinoreji

Pri nadzorih na področju živinoreje se bodo zasledovali naslednji cilji:

- ohranjanje raznolikosti genomov in avtohtonih pasem;
- ohranjanje kmetijskih zemljišč v njihovi rabi oziroma namembnosti;
- izvajanje okoljevarstvenih in prostorskih normativov pri reji;
- uresničevanje pravic in dolžnosti rejcev živali ter organizacij v živinoreji;
- izvajanje strokovnih nalog v živinoreji;
- uporaba rezultatov strokovnega, svetovalnega, raziskovalnega in izobraževalnega dela na področju živinoreje;
- identifikacija, označevanje in registracija domačih živali;
- uporaba informacijskih sistemov v živinoreji;
- zagotovitev varnosti ljudi pri reji.

Po zadnjih razpoložljivih statističnih podatkih, ki so iz leta 2016, je v Republiki Sloveniji 55.782 kmetijskih gospodarstev z rejo domačih živali. Od tega je 32.805 govedorejskih kmetijskih gospodarstev, 22.649 kmetijskih gospodarstev s prašiči, 6.150 kmetijskih gospodarstev z ovci ter okoli 10.000 registriranih čebelarjev. Skupno so staleži živali v Republiki Sloveniji po posameznih vrstah naslednji:

- 479.614 glav goveje živine od tega molznih krav 108.825,
- 257.241 prašičev,
- 133.978 repov drobnice.

Nadzor rejskih programov je zelo zahteven. Rejske programe izvajajo organizacije v živinoreji, ki so podrobneje določene z Zživ. Za vsako vrsto domačih živali oziroma pasmo je lahko eden ali več rejskih programov. Rejski program določa rejske cilje, velikost populacije, rejske metode in selekcijske programe, razvojne in raziskovalne strokovne naloge za potrebe povečanja učinkovitosti izvajanja programa, ukrepe za gospodarnejšo rejo domačih živali in za zagotavljanje širjenja genetskega napredka ter kakovosti živalskih proizvodov, letne programe uporabe posameznih plemenjakov in način objave podatkov ter opredeljuje pogoje za sodelovanje in uporabo storitev rejskega programa, v skladu z zootehniškimi standardi. Zootehniški standardi določajo zlasti pogoje za promet s plemenskim materialom, pogoje, postopek in način vodenja rodovniških knjig in registrov, vsebino zootehniških dokumentov, pogoje za sprejem živali za pleme, metode za spremljanje lastnosti in ocenjevanje genetskih vrednosti ter pogoje za priznavanje organizacij, ki sodelujejo v rejskem programu. Ker so pregledi rejskih programov zelo zahtevni, se je znotraj kmetijske inšpekcije oblikovala specializirana skupina 3 inšpektorjev, ki bodo izvajali te nadzore v okviru akcije, predvidoma izvedene v mesecu maju.

Čebelarstvo - akcija nadzora registracije in označenosti čebelnjakov

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 nadaljevala nadzor pogojev za pripravo in vodenje katastra čebelje paše in pripravo in izvajanje čebelarskega pašnega reda. na tem področju se predvideva v mesecu februarju in marcu.

Drobnica

V letu 2022 se predvideva na področju reje drobnice naslednje preglede:

- identifikacija in registracija drobnice, v povezavi z urejenostjo gnojišč čez celo leto.

Govedoreja

V letu 2022 se predvideva na področju govedoreje naslednje preglede:

- identifikacija in registracija goveda (700 pregledov čez celo leto);
- pregled izvedenih ukrepov rejskega programa priznane rejske organizacije.

Pregledi identifikacije in registracije prašičev bodo potekali celo leto na podlagi pridobljenega seznama iz uradnih registrov imetnikov rejnih živali ter seznama kršitev, ki jih bo posredovala Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Prašiči:

Pregledi se bodo osredotočali predvsem na identifikacijo in registracijo živali, vpis podatkov v registre, preglede rejskih programov priznanih in drugih rejskih organizacij. Pregledi identifikacije in registracije prašičev bodo potekali celo leto na podlagi pridobljenega seznama iz uradnih registrov imetnikov rejnih živali ter seznama kršitev, ki jih bo posredovala Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Nadzor testnih in plemenilnih postaj bo potekal čez celo leto.

Kriteriji za nadzor po Zakonu o živinoreji

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 izvajala nadzor po naslednjih kriterijih oziroma prioritetah:

- Glede na velikost črede, tropa, jate oziroma števila družin.
- Glede na ugotovljene nepravilnosti iz prejšnjih let.
- Glede na ogroženost okolja (neurejena gnojišča, dobrobit živali).

Po Zakonu o živinoreji se planira 1000 pregledov.

3.3.3 Zakon o kmetijstvu

Zaradi obsežnosti podzakonskih aktov je program dela na področju Zkme -1 razdeljen na posamezne podzakonske akte.

Osnovna dejavnost na kmetiji

V letu 2022 se predvidevajo pregledi v okviru akcije, v okviru rednih pregledov in na podlagi prijav.

Akcija nadzora prodaje pridelkov na tržnicah v povezavi z 61. a členom Zkme -1.

Akcija se bo izvedla v času, ko je domačih vrtnin in sadja najmanj na tržišču in sicer zgodaj spomladi in pozno jeseni, ko bodo pregledana stojšča na tržnicah in drugih prodajnih mestih ob cestah, blagovnih centrih in termah.

Pri nadzoru se bo preverjala sledljivost pridelkov in poreklo blaga.

Kot uspešno se je v preteklosti izkazalo sodelovanje z URSVHVVR in FURS, zato bo kmetijska inšpekcija tudi v letu 2022 nadaljevala s sodelovanjem.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji

V Republiki Sloveniji je registriranih približno 4.900 kmetij, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo. Te kmetije imajo registriranih skupaj 20.000 različnih dopolnilnih dejavnosti, kar predstavlja 4,15 na kmetijo. V letu 2022 je planirano, da se pregleda 300 kmetij z registrirano dopolnilno dejavnostjo prodaja in vse pripadajoče dopolnilne dejavnosti, ki so registrirane na teh kmetijah ter 100 pregledov dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji. Kmetije, ki bodo predmet pregleda, bodo izbrane na podlagi ocene tveganja.

Poleg rednih pregledov se bo nadzor opravljal tudi na podlagi prejetih prijav in v okviru dveh poostrenih nadzorih na tržnicah in drugih prodajnih mestih ob cestah, blagovnih centrih, ki bodo organizirane spomladi in jeseni. V okviru ene od akcij se planira skupen nadzor s FURS in TIRS. FURS bo opravljal nadzor nad izdajo računov in zaposlovanjem na črno. TIRS bo v skupni akciji vršil nadzor dela na črno in spoštovanje določil Zakona o gostinstvu pri nadzoru dejavnosti turizma na kmetiji. Dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji bodo zaradi racionalizacije dela opravljali vinarski inšpektorji.

Na podlagi podatkov MKGP po opravljen administrativni pregled tistih nosilcev dopolnilne dejavnosti, ki do 30. junija za preteklo leto upravni enoti ne bodo sporočili podatka o letnem dohodku.

Strojni krožki

V okviru Zveze strojnih krožkov trenutno v Sloveniji deluje 45 strojnih krožkov. Planira se pregled 9 krožkov, ki bodo pregledani sistematično glede obsega strojnih ur njihovega poslovanja v povezavi z varnim delom s kmetijskimi stroji (varnostni lok in kabina, zaščita kardanske gredi). Pregledi bodo opravljeni oktobra meseca.

Kontrola registrov

Nadzor oljčnikov

Akcija nadzora oljčnikov in pridelka oljk in oljčnega olja

Predvidevajo se pregledi pravilnosti vrisov GERK in vpisov dejanske rabe v RKG ter nadzor posredovanja podatkov o pridelku oljčnega olja in oljk na nivoju kmetijskih gospodarstev. Pregledi se bodo vršili na podlagi odstopov s strani AKTRP in prijav fizičnih oseb ter seznama pripravljenega s strani MKGP.

V letu 2022 planiramo tudi nadzor količine predelanih plodov oljk ali oljčnih tropin in količino pridobljenega olja v oljarnah. Ministrstvo je dolžno zbirati podatke o proizvedeni količini oljčnega olja in namiznih oljk za potrebe sporočanja podatkov v skladu s predpisi Unije. Planira se nadzor treh oljarn.

Nadzor registra sadovnjakov – vris GERK-ov

Nadaljeval se bo nadzor obveznega vpisa intenzivnih sadovnjakov v RKG.

Nadzor namenske rabe RKG

Uskladitev in nadzor rabe kmetijskih zemljišč bo potekal čez celo leto.

Nadzor registra hmeljišč

Nadzor pravilnosti vpisa podatkov v register hmeljišč bodo izvedli inšpektorji OE Celje, kjer se nahajajo hmeljišča. Na podlagi odstopov URSVHVVR se bo preverjal pravilen vpis sort hmelja v RKG.

Kontrola delovanja javnih služb

Nadzor bo potekal v skladu z dogovorom z MKGP na področju kmetijstva in živinoreje ter po uradni dolžnosti. Predvideva se nekaj sistematičnih pregledov delovanja javnih služb skozi vse leto, predvsem glede realizacije programov in skladnosti izvajanja programa glede na zastavljene cilje.

Kontrola poročanja cen in količin za meso in mleko

Kmetijska inšpekcija na podlagi pristojnosti nadzira poročanja cen mesa v tržno informacijski sistem TIS in sicer za govedo, prašiče in drobnico. V letu 2022 je predviden nadzor 16. klavnic, ki morajo glede na obseg zakola po posameznih vrstah živali poročati Evropski Komisiji.

Prav tako bo spomladi izveden pregled sporočanja podatkov glede odkupa mleka s strani predelovalnih obratov ter količin mleka za posamezne proizvajalce mleka.

Kontrola poročanja cen in količin za sadje

Tržno informacijski sistem obsega zbiranje, obdelavo in objavljanje podatkov o količinah in cenah določenih kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov na reprezentativnih trgih. Tržno informacijski sistem vodi agencija. Minister določi reprezentativne trge kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov, fizične in pravne osebe, ki morajo posredovati podatke, in predpiše vrsto, obseg in pogostnost zbiranja podatkov. Že v

letu 2020 smo pričeli z nadzorom posredovanja podatkov o količinah in cenah za sadje. Ta nadzor bomo ponovili tudi v letu 2022.

Vzorčenje konoplje

Izvedlo se bo vzorčenje konoplje na podlagi seznama, ki ga sestavi in posreduje AKTRP. Glede na prejšnja leta se predvideva, da bo opravljenih 60 pregledov in analiz konoplje na vsebnost THC. Izbor vzorcev na podlagi analize tveganja pripravi AKTRP. Pregledi se bodo opravljali od avgusta do septembra.

Nadzor organizacij proizvajalcev

Organizacija proizvajalcev je pravna oseba ali jasno organizacijsko opredeljen del pravne osebe, registrirane v skladu z zakonom, ki ureja zadruga, ali zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ki povezuje proizvajalce kmetijskih pridelkov iz sektorja, določenega s predpisi Unije, ki urejajo skupno ureditev kmetijskih proizvodov. V Sloveniji imamo registrirane 3 organizacije proizvajalcev – eno za sadje in dve za mleko. Planira se nadzor vseh treh organizacij.

Nadzor nad spoštovanjem deleža pri zelenem javnem naročanju

Kmetijska inšpekcija vrši nadzor zgolj nad realizacijo javnega naročila za živila glede deleža ekoloških živil in deleža živil iz shem kakovosti. Uredba o zelenem javnem naročanju določa delež ekoloških živil in živil iz shem kakovosti živil, ki jih je naročnik dolžan oddati v javno naročilo in hkrati delež, ki ga je potrebno realizirati pri samem naročanju:

- delež ekoloških živil znaša glede na celotno predvideno količino živil, izraženo v kilogramih, najmanj 15 %;
- delež živil iz shem kakovosti znaša glede na celotno predvideno količino živil, izraženo v kilogramih, najmanj 20 %;

Planira se nadzor 30 javnih zavodov.

Po Zakonu o kmetijstvu se bo opravilo 2000 pregledov.

3.3.4 Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

Tudi v letu 2022 se predvideva veliko število prijav glede kršitve uredbe, predvsem v spomladanskem, poletnem in jesenskem času, ko je dejansko gnojenje najbolj intenzivno. Predvideva se, da bo na tem zakonodajnem področju opravljenih približno 1000 pregledov.

Nadzor ugotavljanja urejenosti in zadostnih kapacitet skladiščih prostorov za živinska gnojila pri rejcih

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 opravila poostren nadzor urejenosti skladiščih prostorov za živinska gnojila tudi pri rejcih govedi, prašičev in drobnice v povezavi z identifikacijo in registracijo živali. Predvideva se pregled približno 200 kmetijskih gospodarstev. Pri poostrenem nadzoru se bodo preverili skladiščni prostori za živinska gnojila, vodenje evidenc razvoza gnoja po površinah ter morebitni gnojilni načrti. Podatki bodo pridobljeni na podlagi izpisa kršitev niz navzkrižne skladnosti, ugotovljenih s strani AKTRP ter na podlagi zahtev računskega sodišča, kjer bo v okviru poostrenega nadzora na podlagi ocene tveganja dodatno pregledanih 200 kmetijskih gospodarstev.

Nadzor oddaje in prejema viškov organskih gnojil

Na podlagi opravljenih inšpekcijskih pregledov in na podlagi ugotovitev MKGP, posamezna kmetijska gospodarstva oddajajo višek organskih gnojil drugim kmetijskim gospodarstvom samo fiktivno, zato se planira poostren nadzor dejanske oddaje oziroma prejema organskih gnojil.

Nadzor prepovedi gnojenja s tekočimi organskimi gnojili

Nadzor se bo opravljal na podlagi prejetih prijav in bo osredotočen na prepoved gnojenja s tekočimi organskimi gnojili med 15. novembrom in 1. marcem s poudarkom na vodovarstvenih območjih in priobalnih pasovih rek in vodotokov.

Kriteriji za nadzor po Nitratni uredbi

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 izvajala nadzor po naslednjih kriterijih oziroma prioritetah:

- Glede na stopnjo ogroženosti za okolje in ljudi, zaradi onesnaženosti pitne vode.
- Glede na časovno zaporedje prejetja prijav.
- Glede na kršitve, ugotovljene v preteklosti.

3.3.5 Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 opravila nadzor nad uporabo digestata in komposta iz bioplinarn in kompostarn na kmetijskih zemljiščih. V Sloveniji je 21 bioplinarn in 21 kompostarn. Pri posameznih prevzemnikih se pojavljajo nepravilnosti bodisi da nimajo analiznih izvidov in gnojilnega načrta za uporabo digestata na kmetijskih zemljiščih kot gnojilo, bodisi da ne vodijo evidenc raztrosa. Pregled bo opravljen meseca junija in septembra.

Vzorčenje tal, ki so bila gnojena z digestatom

Odvzetih bo 30 vzorcev tal gnojenih z digestatom in sicer na nitrate, onesnaževala kot so PCB, težke kovine in PAH v mesecu oktobru.

Uredba daje pristojnosti kmetijski inšpekciji, da nadzira gnojilne načrte na kmetijskih gospodarstvih, ki so prejemniki bioplinske gnojevke, digestata, blata čistilnih naprav ali komposta. Prav tako kmetijska inšpekcija preverja ali se na kmetijskih zemljiščih uporablja kompost ali digestat 1. razreda kakovosti z več kot 20 % suhe snovi in največjim vnosom 8 t suhe snovi na hektar na leto v povprečju petih let v tla. Preverja se tudi 21 dnevni rok prepovedi uporabe krme ali paše na travnikih in pašnikih, ki so bili gnojeni z digestatom iz bioplinarn.

V letu 2020 smo prvič zasledili tudi primer uporabe digestata na kmetijskih zemljiščih brez kakršne koli dokumentacije o izvoru in kakovosti digestata. Po tej vsebini zato planiramo sodelovanje z inšpekcijo za okolje, ki vrši nadzor v samih bioplinarnah.

3.3.6 Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov

Dejavnosti skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti za pospeševanje prodaje in porabe kmetijskih in živilskih proizvodov so ustaljena praksa javnih politik razvitih držav. To področje v Sloveniji ureja Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Ključni cilj ZPKŽP je promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti »izbrana kakovost« ter tako označenih proizvodov. S pomočjo tovrstne promocije se potrošnika informira o pomenu in prepoznavnosti proizvodov iz shem kakovosti kot tudi o različnih načinih pridelave in predelave, prehranskih koristih in priporočeni rabi ter sledljivosti in zagotavljanju varnosti kmetijskih in živilskih proizvodov. Poleg tega pa se s promocijo v širši javnosti in med potrošniki tudi ustvarja pozitivna podoba kmetijskega in živilskega sektorja.

Za učinkovito promocijo (oglaševanje, tiskani material, promocijski dogodki itd.) je potrebno zagotoviti dovolj finančnih sredstev. Skladno z zakonodajo s področja državnih pomoči je potrebno del finančnih sredstev zagotavljati tudi s prispevkom pridelovalcev in predelovalcev iz posameznih sektorjev. ZPKŽP ureja načrtovanje in izvajanje skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v Sloveniji ter vzpostavlja temelje za evropsko primerljiv model izvajanja promocije in informiranja potrošnikov. Hkrati opredeljuje tudi način pobiranja prispevka za promocijo s strani zavezancev za plačilo v določenem sektorju.

Prav tako je v zakonodaji opredeljen nadzor nad izvajanjem zahtev, predvsem na področju plačila prispevkov s strani zavezancev.

Posamezni sektorji v okviru kmetijstva (mleko, meso, vrtnine, sadje, žita, oljčno olje, grozdje za vino in med) samostojno odločijo za sodelovanje v sektorski promociji in dodajo svoj finančni prispevek. S tem je na podlagi zakona dana možnost, da se promovira tudi konkretne proizvode, in sicer tiste, ki so vključeni v sheme kakovosti. Nato skupaj z ministrstvom pripravijo triletni Program promocije, ki opredeljuje cilje promocije in način njihovega doseganja na slovenskem trgu.

V letu 2022 se bo nadzor nad določili tega zakona izvajal za sektorje govejega in perutninskega mesa ter sektorja pridelave in predelave mleka za kravje, ovčje in kozje mleko, ki so s pobiranjem prispevka pričeli sredi leta 2020. Nadzor se bo vršil za sektor sadje, ki je konec leta 2020 zaključil s triletno sektorsko promocijo in je v letu 2021 pričel z novo.

Planira se nadzor 40 zavezancev za plačilo prispevka za promocijo.

3.3.7 Zakonodaja o mineralnih gnojilih

Nadzor po tej zakonodaji obsega vzorčenje na kakovost in označenost mineralnih gnojil in mineralno organskih gnojil. Poleg tega se izvaja nadzor označenosti organskih gnojil, ki vsebujejo ŽSP v prometu. Predvidoma bo opravljenih 200 pregledov mineralnih gnojil v prometu. Od tega se v mesecu marcu in aprilu predvideva odvzem 30. vzorcev mineralnih in mineralno organskih gnojil ter sestavljenih gnojil v manjših pakiranjih, kjer smo v preteklosti ugotovili tudi največ nepravilnosti. Nadzor bo v sklopu vzorčenja obsegal tudi primerjavo izmerjene vrednosti fizikalno kemijskih parametrov organskih gnojil z označenimi vrednostmi.

Posebna pozornost bo namenjena tudi nadzoru označevanja organskih gnojil, ki vsebujejo ŽSP.

Kriteriji za izvedbo vzorčenja mineralnih gnojil

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2022 izvajala vzorčenje po naslednjih kriterijih:

- Glede na kršitve ugotovljene v preteklosti.
- Glede na velikost distribucijske mreže posameznih distributerjev.
- Glede na velikost proizvajalcev.

3.3.8 Zakon o vodah

Uredbe o VVO za vodna telesa vodonosnikov

Na podlagi Zakona o vodah je bilo do sedaj sprejetih 14 državnih uredb o vodovarstvenih območjih za vodna telesa posameznih vodonosnikov, ki kmetijsko inšpekcijo pooblašajo za nadzor pravilnega gnojenja in rabe FFS na teh območjih. Pri tem gre za posredno varstvo virov pitne vode pred onesnaženjem iz kmetijstva zaradi nepravilne rabe FFS in gnojenja, nadzor pa se razširi tudi na varstvo vodonosnikov ter varovalnih pasov rek in jezer. Predvideva se odvzem 50 vzorcev tal na ostanke FFS, nitrata in težke kovine ter morebitna ostala onesnaževala na vodovarstvenih območjih. Vzorčenje bo potekalo v oktobru.

Uredba o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijstva zaradi ukrepov na VVO

Kmetijska inšpekcija poroča o ugotovljenih kršitvah na VVO upravljavcem vodarn na podlagi prijav in oddaji poročila o izvedenem monitoringu na VVO.

Kmetijska inšpekcija posreduje zavezancu, to je izvajalcu javne službe oskrbe s pitno vodo, ki upravlja vodni vir, za katerega je določen vodovarstven režim na najožjem vodovarstvenem območju, podatke o pravnomočnih inšpekcijskih odločbah zaradi kršitev vodovarstvenega režima ali zaradi neustrezno obdelanega GERK-a na posameznem najožjem vodovarstvenem območju za upravičence, ki so v roku do 31. marca za tekoče leto oddali zahteve in izpolnjujejo pogoje glede:

- vpisa kmetije v RKG;
- da imajo vsaj 0,1 hektar kmetijskih zemljišč v uporabi na najožjem VVO I;
- da nimajo težav v skladu s smernicami o podjetjih v težavah in zakona o insolventnosti podjetij.

Poroča se o številu pravnomočnih inšpekcijskih ali prekrškovnih odločbah v primeru nedovoljenega gnojenja ali uporabe FFS na najožjih vodovarstvenih območjih kot določa uredba. Hkrati se v primeru kršitev navzkrižne skladnosti o pravnomočnih prekrškovnih odločbah obvešča tudi agencijo, pristojno za kmetijske trge, ki na podlagi ugotovljenih kršitev ustrezno zniža višino subvencij.

3.3.9 Uredba o shemah neposrednih plačil

Predmet nadzora so tista kmetijska gospodarstva, kjer ima nosilec ali član kmetije registrirano dopolnilno dejavnost predelave zelenjave in hkrati uveljavlja ukrep za izplačilo podpore za zelenjadnice na površini, ki je večja kot 5 ha. Vsa ostala kmetijska gospodarstva so predmet nadzora URSVHVVR.

Razlog za uvedbo tovrstnih nadzorov je, da so nekateri nosilci kmetijskih gospodarstev uveljavljali ukrep zgolj s ciljem pridobitve podpore in ne pridelave zelenjadnic in so površine preorali brez pobiranja pridelka. Upravičenci do plačila za izplačilo podpore za zelenjadnice so nosilci kmetijskih gospodarstev, ki:

- pridelujejo določene vrste zelenjadnic;
- zelenjadnico/e pridelujejo na prostem (rabe: 1100, 1161, 1180) ali v zavarovanem prostoru (raba 1190);
- upoštevajo povprečno gostoto setve, sajenja zelenjadnic;
- morajo biti na površini prisotni določen čas.

Število pregledov je odvisno od števila kmetijskih gospodarstev, ki vodo vlagali zahtevek za zelenjadnice.

3.3.10 Zakon o agrarnih skupnostih

Kmetijska inšpekcija razpolaga s seznamom vseh agrarnih skupnosti iz registra, ki ga vodijo upravne enote. Kmetijska inšpekcija preverja spremembo podatkov v register ter izbris agrarne skupnosti iz registra. Trenutno je registriranih okoli 600 agrarnih skupnosti. Nadzor bo potekal čez celo leto na podlagi prijav.

3.3.11 Zakon o Triglavskem narodnem parku

Na podlagi 63. člena tega zakona kmetijski inšpektorji izvajajo kontrolo o postavitvi obor in ribogojnic na območju parka in izvajanje paše živali na območju parka. Nadzor se opravlja po prejetih prijavah.

3.3.12 Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč

Načrt in obseg dela se pripravi v toku leta glede na morebiten obseg naravnih nesreč. Zaradi nepredvidenih naravnih dogodkov podrobnejšega plana ni mogoče sestaviti. Pri samem nadzoru se kmetijska inšpekcija uskladi z Upravo RS za zaščito in reševanje. Nadzor obsega tudi navzkrižno kontrolo prijavo škode po naravni nesreči in prijavo pridelka, v primeru vina in oljčnega olja, ter kontrolo prodaje pridelkov in izdelkov iz kmetije.

3.3.13 Zakon o voznikih

Po tem zakonu se vrši nadzor nad usposabljanjem za varno delo s traktorjem in traktorskimi priklučki. Pooblastilo za izvajanje usposabljanj izvajalcu dodeli MKGP. Za zagotovitev ustreznega usposabljanja je potrebno izvesti nadzor nad pooblaščenimi izvajalci usposabljanj tako glede izpolnjevanja predpisanih pogojev glede kadrov, opreme ter dokumentov in evidenc, kakor tudi nadzor nad samim izvajanjem usposabljanj. Pooblastilo za izvajanje usposabljanja si je do sedaj pridobilo 8 izvajalcev. Planira se nadzor nad vsemi osmimi.

3.3.14 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

Na podlagi drugega odstavka 18. člena zakona je kmetijska inšpekcija pooblaščen za nadzor nad izpolnjevanjem posebnih pogojev za opravljanje kmetijske dejavnosti. Nadzor teh določil bo kmetijska inšpekcija izvedla v okviru nadzora osnovne kmetijske dejavnosti in dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Pri samem nadzoru inšpektor preveri, če prodajalec sme vršiti prodajo - nosilec, člani kmetije in zaposleni na kmetiji, ki so vpisani v RKG in druge osebe, ki opravljajo delo na kmetiji na način in pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo delovno pravo in pogodbeno razmerja. Civilne pogodbe, na podlagi katerih se smejo prodajati kmetijski pridelki in izdelki so naslednje:

- podjemna pogodba,
- pogodba o začasnem in občasnem delu upokojencev,
- pogodba o zaposlitvi,
- študentska napotnica.

3.4 Program vzorčenja za leto 2022

V preglednici je predstavljen program vzorčenja kmetijske inšpekcije za leto 2022.

Vrsta vzorčenja	Analizirani parametri	Število vzorcev	Čas vzorčenja
Tla - VVO	FFS	30	Oktober
	Dušik (N)	30	Oktober
	Težke kovine	30	Oktober
Gnojene površine z digestatom	N, težke kovine, PAH in ostala onesnaževala	20	Oktober
Mineralna gnojila in mineralno organska gnojila	na vsebnost in vrednost deklariranih elementov in morebitno prisotnost težkih kovin	30	Februar, marec
Konoplja	THC	30	Avgust, september
Degradirana kmetijska zemljišča - prijave	Kemične analize onesnaženosti tal z različnimi kemičnimi substancami	5	Po potrebi

3.5 Izvršbe po drugi osebi

Izvršbe po drugi osebi bo kmetijska inšpekcija izvajala predvsem pri neizvršitvi odločb, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča. Pri tem se izpostavlja zaraščena kmetijska zemljišča in degradirana kmetijska zemljišča.

Kriteriji za izvršbe po drugi osebi bodo naslednji:

- visok bonitetni razred zaraščene kmetijskega zemljišča (raba, ekspozicija, lega),
- zaraščeno zemljišče se nahaja znotraj obdelovalnih kompleksov (s ciljem preprečevanja širjenja zarasti, bolezni, škodljivcev ter preprečevanja širjenja invazivnih rastlinskih vrst),
- nadaljnja perspektiva za uporabo v kmetijske namene,
- velikost obravnavanega zemljišča.

Trenutno je po Zakonu o kmetijskih zemljiščih v izvršilnem postopku 108 zadev. Pri nekaterih, ki se nanašajo na objekte na kmetijskih zemljiščih, nasipavanja, odpadke in parkirišča, je potrebno izvršbo po drugi osebi izpeljati skupaj z drugimi inšpekcijami (inšpekcijo za okolje in medobčinskimi inšpekcijami). Pri parkiriščih in objektih na kmetijskih zemljiščih bi izvršbe po drugi osebi predstavljale onemogočenje dostopa do objektov in s tem onemogočanje odstranitve objektov, ki so v pristojnosti gradbene ali druge inšpekcije iz njene pristojnosti. Pavšalna ocena zneska izvršb samo zaradi zaraščenosti znaša 80.000 – 100.000 EUR.

3.6 Program dela v številkah

Preglednica prikazuje predvideno število pregledov in izrečenih ukrepov. Predvideno število je določeno na podlagi podatkov iz predhodnih let.

	Št. inšpekcijskih pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj (PN, opomin, globa)
Kmetijska inšpekcija	8.000	1.100	400
Odvzem vzorcev.	175		

4. INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO

4.1 Cilji

Cilji inšpekcije za vinarstvo so zastavljeni tako, da bo nadzor nad izvajanjem predpisov, ki določajo pridelavo, dodelavo in promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja in vina, čim bolj učinkovit in ciljno usmerjen glede na prioritete dela.

Pri nadzoru bomo sledili osnovnim ciljem, ki so določeni v predpisih, usmeritvi matičnega ministrstva in države, ter se čim hitreje in učinkoviteje odzivali na dogajanja na terenu in trgu. Program je zasnovan tako, da bo inšpekcijski nadzor na področju vinarstva kar najbolj učinkovit in bo z izvajanjem zagotovil največji učinek na nadzorovanih področjih.

Z rednimi in izrednimi nadzori bomo zmanjšali tveganje za nepravilnosti pri pridelavi, dodelavi ter prodaji vina in ostalih proizvodov iz grozdja in vina na segmentu varnosti, kakovosti, označevanja in zaščiti geografskega porekla. Za doseg te ciljev bomo:

- Zagotovili reden nadzor nad prometom z vinom, pridelanim v Sloveniji, da dosežemo čim večji delež vina v prometu, ki bo identično s priloženimi listinami, ki bo brez napak in/ali bolezni. Promet z vinom predstavlja skladiščenje, prevoz, razdeljevanje, oglaševanje in prodajo vina.
- Na podlagi rednega dnevnega spremljanja uvoza vina iz tretjih držav in prejema iz držav članic EU, ki nam ga zagotavlja vpogled v bazo podatkov FURS, zagotovili učinkovit nadzor nad tujim vinom, ki se trži v Sloveniji.
- Vršili nadzor nad prometom z grozdem v času trgatve in s tem zagotovili sledljivost in posledično varstvo geografskega porekla vina.
- Povečali delež vpisanih vinogradov v RPGV.
- Zmanjšali delež pridelovalcev, ki ne prijavijo obveznih podatkov v register RPGV: prijava pridelka, prijava zaloga vina in enoloških postopkov.
- Preverili podatke pri pridelovalcih, ki prijavljajo male količine pridelka in niso posledica naravne nesreče.
- Vršili navzkrižno kontrolo med prijavo izpada pridelka zaradi naravnih nesreč in prijavo pridelka v RPGV.
- Zagotovili, da bodo v čim večjem deležu vino in ostale proizvode iz grozdja in vina v prometu spremljali dokumenti, iz katerih bo razvidna sledljivost.
- Izvajali navzkrižne kontrole med prodajalci in pridelovalci vina.
- Vzdrževali visok delež pridelovalcev, pri katerih ne bodo ugotovljene nepravilnosti pri nadzoru določb dobre higienske prakse.
- V čim večji meri zagotovili varstvo geografskega porekla na način, da se poveča delež pridelovalcev, ki vodijo predpisane evidence.
- Zmanjšali bomo število primerov nepravilnega označevanja vina v prometu.
- Okrepili bomo obseg sodelovanja z ostalimi inšpekcijami, predvsem na področju izmenjave podatkov.

4.2 Pravne podlage

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 123/21 – ZKme-1F),
- Uredba o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte (Uradni list RS, št. 4/16 in 23/17)
- Uredba o ureditvi trga z vinom (Uradni list RS, št. 6/12, 38/12, 24/13, 66/14, 38/16 in 14/17),
- Uredba o izvajanju določenih Uredb Skupnosti glede živil in higiene uradnega nazora nad živili (Uradni list RS, št. 72/10, 129/20),
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/11, 87/12),
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/34 z dne 17. oktobra 2018 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, spremembami specifikacij proizvoda, registrom zaščitenih imen, preklicem zaščite in uporabo simbolov ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ustreznim sistemom pregledov)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 90/12, 26/14, 27/17 in 22/18, 123/21),
- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15 in 36/18),
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT, 43/19),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (Uradni list RS, št. 53/07),
- Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKoIT in 31/18),
- Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21 in 178/21 – odl. US).

Evropska zakonodaja:

- Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/934 z dne 12. marca 2019, o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede vinorodnih območij, na katerih je mogoče delež alkohola povečati, dovoljenih enoloških postopkov in omejitev, povezanih s pridelavo in konzerviranjem proizvodov vinske trte, najmanjšega odstotnega deleža alkohola za stranske proizvode in njihovega odstranjevanja ter objave spisov OIV,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, registra vinogradov, spremnih dokumentov in certificiranja,

registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja, uradnega obveščanja in objavljanja sporočenih informacij ter o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj in kazni, spremembi uredb Komisije (ES) št. 555/2008, (ES) št. 606/2009 in (ES) št. 607/2009 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 436/2009 in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560,

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/274 z dne 11. decembra 2017 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja in uradnega obveščanja ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj ter razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/561,
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 314/2012 z dne 12. aprila 2012 o spremembi uredb (ES) št. 555/2008 in (ES) št. 436/2009 glede dokumentov, ki spremljajo prevoz proizvodov iz grozdja in vina, ter evidenc, ki se vodijo v vinskem sektorju,
- Uredba Komisije (ES) št. 555/2008 z dne 27. junija 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 o skupni ureditvi trga za vino glede podpornih programov, trgovine s tretjimi državami in obsega vinogradniških površin ter o izvajanju nadzora v vinskem sektorju,
- Uredba (EU) št. 251/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91,
- Mednarodni sporazumi Evropske Skupnosti s tretjimi državami, ki urejajo zaščito poimenovanj vin in medsebojno priznavanje enoloških postopkov in sredstev,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1149 z dne 15. aprila 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju in o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 555/2008,
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1150 z dne 15. aprila 2016 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju,
- Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane,
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil,
- Uredba EU št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004,
- Uredba 625/2017 Evropskega parlamenta in sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih,
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS,
- Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila,

- Uredba (ES) št. 1331/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi skupnega postopka odobritve za aditive za živila, encime za živila in arome za živila,
- Uredba (EU) 2017/1001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o blagovni znamki Evropske unije,
- Delegirana uredba komisije (EU) 2019/33 z dne 17. oktobra 2018 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, omejitvami uporabe, spremembami specifikacij proizvoda, preklicem zaščite ter označevanjem in predstavitvijo,
- Izvedbena uredba komisije (EU) 2019/34 z dne 17. oktobra 2018 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, spremembami specifikacij proizvoda, registrom zaščitenih imen, preklicem zaščite in uporabo simbolov ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ustreznim sistemom pregledov,
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1007 z dne 18. junija 2021 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/274 glede analitične podatkovne banke izotopskih podatkov in pregledov v vinskem sektorju.

4.3 Kadri

Naloge vinarske inšpekcije bo v letu 2022 opravljalo 11 vinarskih inšpektorjev, vključno z direktorico vinarske inšpekcije. Starostna struktura vinarske inšpekcije je visoka, saj je 64% inšpektorjev starih nad 55 let, in kar 3 inšpektorji ne opravljajo nadzorov izven rednega delovnega časa. V oktobru 2021 je vinarskega inšpektorja na OE Novo mesto, Izpostava Brežice, nadomestila nova sodelavka.

Vsi vinarski inšpektorji imamo pooblastilo za opravljanje nalog kmetijske inšpekcije in opravljajo nadzore dopolnilnih dejavnosti na kmetiji - turizem na kmetiji.

4.4 Naloge

4.4.1 Ocena tveganja

Ocena tveganja je osnovni kriterij in merilo za odvzem vzorcev vina z namenom ugotavljanja kakovosti, varnosti in primernosti vina za promet. Sestavljajo jo naslednji parametri:

- ugotovljene nepravilnosti v preteklem obdobju;
- velikost pridelovalca (velikost vinograda, ki ga obdeluje pridelovalec oziroma količina odkupljenega grozdja pri polnilcih);
- obseg proizvodnje (prijava pridelka);
- pridelava vina z zaščitenim geografskim poreklom;
- število opravljenih nadzorov v preteklem obdobju;
- sezonsko in krajevno pojavljanje v prometu;
- nov pridelovalec ali distributer na slovenskem trgu;
- postopki ravnanja z vinom.

Pri spremljanju uvoza vina iz tretjih držav in prejema vina iz držav članic EU je ocena tveganja za odvzem vzorca sestavljena na osnovi naslednjih parametrov:

- ugotovljene nepravilnosti v preteklem obdobju,
- nov uvoznik,
- vzorčenje vsake 50-te pošiljke vina iz države EU in vsake 50-te iz tretjih držav, ki vsebuje več kot 1.000 litrov, ne glede na obliko pakiranja (rinfuza ali polnjeno v predpisano embalažo).

4.5 Metode dela

Pri delu vinarske inšpekcije se uporabljata več metod dela:

1. Inšpekcijski pregledi na terenu (izredni, redni, kontrolni).
2. Administrativna kontrola podatkov v registru, nadzor prodaje vina na spletnih straneh in oglaševanja vina na spletnih straneh pridelovalca ali trgovca, oglaševanje na družabnih omrežjih.
3. Vzorčenje.

4.6 Inšpekcijski pregledi

Izredni inšpekcijski pregledi

Zaradi zagotavljanja varnosti, kakovosti in ustreznosti vina v prometu ter s tem povezanega varstva potrošnikov, se izredni inšpekcijski pregledi opravljajo prednostno. Izredni inšpekcijski pregledi se opravljajo na podlagi:

- Prijave o nevarnem ali neustreznem vinu v prometu.
- Obvestila o ugotovljenih nepravilnostih v sistemu RASFF, ki jih prejemo dnevno.
- Suma na nevaren proizvod v prometu.
- Obvestila v sistemu Food Fraud glede goljufivih praks pri prometu z vinom.
- Ostalih prijav državljanov, tudi anonimnih.

Redni inšpekcijski pregledi

Redne inšpekcijske nadzore delimo glede po vsebini nadzora:

4.6.1 Nadzor nad prijavo podatkov v Registru pridelovalcev grozdja in vina – RPGV

Nadzor prijave obveznih podatkov v RPGV obsega nadzor:

- površine vinogradov, ki so večji kot 5 arov in niso evidentirani v Registru pridelovalcev grozdja in vina (v nadaljevanju: RPGV);
- prijave pridelka grozdja, mošta in vina;
- nad hektarskimi pridelki letnika;

- prijave zalog vina;
- prijave enoloških postopkov.

Nadzor prijave obveznih podatkov v RPGV se vedno prične z administrativnim nadzorom. V večini primerov se lahko inšpekcijski postopek tudi konča z administrativnim pregledom. Podatke o pridelku grozdja, mošta, vina oziroma drugih proizvodov in zalog vina morajo upravni enoti sporočiti pridelovalci, ki:

- obdelujejo najmanj 0,1 ha vinogradov ali
- del ali celoten pridelek grozdja, mošta, vina oziroma drugih proizvodov tržijo.

Prijava pridelka grozdja, mošta, vina in izvedenih enoloških postopkov na pridelku se praviloma opravi istočasno. Pridelovalci morajo vsako leto, najpozneje **do 20. novembra**, prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo. Če pridelovalec po trgatvi izkrči vinograd ali ga preneha obdelovati, mora priglasiti podatke o pridelku pred prijavo spremembe podatkov o vinogradu v register kmetijskih gospodarstev. Pridelovalec mora upravni enoti sporočiti podatke o kupljenem grozdju, moštu, neustekleničenem vinu in drugih proizvodih, namenjenih donegovanju vina.

Pridelovalec, ki je vpisan v register in obdeluje več kot 0,1 ha vinograda, mora **do 7. septembra** tekočega leta **prijaviti zaloge vina** na dan 31. julij v letu prijave. Zaloge vina se prijavijo za vsak letnik ločeno.

Administrativni pregled **vinogradov**, ki niso vpisani v RPGV (več kot 5 ar površine vinograda), obsega pregled javnega pregledovalnika grafičnih podatkov MKGP. Pregled je zamuden, saj je potrebno fizično s premikanjem po pregledovalniku najprej poiskati površino brez vpisanega GERKa, ki jo pregledovalnik identificira kot vinograd. V naslednji fazi je potrebno ugotoviti, kdo je lastnik površine. S pozivanjem lastnika se ugotovi, ali je na površini sploh posajen vinograd in nazadnje kdo ga obdeluje.

Vinarski inšpektorji si posamezne površine nevpisanih vinogradov ogledajo tudi na terenu.

4.6.2 Nadzor prometa z grozdom

Nadzor prometa z grozdom se vrši na cestah v času trgatve, skupaj s predstavniki Policije ali FURSa, ki lahko ustavijo vozilo in legitimirajo voznika. Prav tako poteka nadzor prometa z grozdom na samem mestu odkupa oziroma pri večjih pridelovalcih, ki grozdje odkupujejo. Namen nadzora je, da se prepreči nedovoljen promet z grozdom med pridelovalci, ki opravljajo dejavnost kot fizične osebe in ne smejo vršiti dejavnosti nakupa grozdja ter nedovoljen promet z grozdom med različnimi vinorodnimi okoliši za pridelavo kakovostnih in vrhunskih vin ZGP.

4.6.3 Nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina

Nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina se vrši pri pridelovalcih oziroma na mestu pridelave in obsega naslednje vrste nadzora:

- nadzor varnosti (ostanki pesticidov, onesnaževala, alergeni in druge snovi),
- preverjanje kakovosti,

- preverjanje geografskega porekla,
- ustrezna registracija – vpis v registre,
- sledljivost pridelave,
- sledljivost nabave enoloških sredstev, fitofarmaceutskih sredstev, čistil,
- sledljivost prodaje vina,
- nadzor vodenja evidenc (kletarska, uporaba FFS, uporaba čistil),
- nadzor higienskih pogojev v kleti,
- nadzor tehničnih pogojev,
- obvladovanje kritičnih kontrolnih točk,
- umik / odpoklic nevarnega izdelka,
- nadzor nad dobavitelji.

S ciljem, da se zajame čim širši spekter pridelovalcev, se nadzor nad pridelavo in dodelavo grozdja, mošta in vina razdeli med naslednje vrste pridelovalcev:

- Pridelovalci, ki imajo dovoljenje za stekleničenje in so si v zadnjem letu pridobili odločbe za ocenitev pridelanega vina.
- Pridelovalci, ki imajo dovoljenje za stekleničenje in si v zadnjem letu niso pridobili odločbe za ocenitev pridelanega vina – ti pridelovalci lahko brez ocene tržijo samo vino brez geografskega porekla, ki se lahko daje v promet izključno kot originalno polnjeno. Pri teh pridelovalcih obstaja sum, da tržijo neocenjeno originalno polnjeno vino brez preverjenega geografskega porekla.
- Pridelovalci, ki nimajo dovoljenja za stekleničenje in so si v zadnjem letu pridobili odločbe za ocenitev – ti pridelovalci lahko tržijo samo neoriginalno polnjeno vino v svojem proizvodnem obratu ali na registrirani dodatni lokaciji vinske kleti ali dajo vino služnostno stekleničiti za to dejavnost registriranemu samostojnemu podjetniku ali pravni osebi.
- Pridelovalci, ki nimajo dovoljenja za stekleničenje in si v zadnjem letu niso pridobili odločbe za ocenitev. Pri teh pridelovalcih obstaja sum, da tržijo neocenjeno neoriginalno polnjeno vino brez preverjenega geografskega porekla.
- Pridelovalci, ki so prijavili količino pridelka, ki odstopa od večletnega povprečja (manj kot 5.000 kg grozdja na hektar ali več kot 16.000 kg grozdja na hektar) – pri teh pridelovalcih obstaja sum, da niso prijavili celotne količine pridelanega grozdja oziroma so kot svoj pridelek prijavili grozdje, ki ga niso pridelali sami.

4.6.4 Nadzor prometa z vinom

Nadzor prometa z vinom se opravlja v celotni verigi prometa z vinom, in sicer:

- na mestu pridelave ali na registrirani dodatni lokaciji vinske kleti pridelovalca,
- v gostinskih obratih,
- v prometu na drobno (maloprodaja, tržnice, trgovine, premični obrati),
- v veleprodaji, distribuciji, na sedežih trgovskih verig,
- pri uvoznikih, posrednikih,
- nadzor internetne prodaje in prodaje po pošti.

Nadzor prometa z vinom obsega naslednje vrste nadzora:

- nadzor označevanja vina,
- preverjanje kakovosti,
- preverjanje geografskega porekla,
- ustrezna registracija – vpis v registre,
- nadzor varnosti (ostanki pesticidov, kovine, alergeni, umetna barvila in druge snovi),
- sledljivost nabave,
- sledljivost prodaje,
- nadzor vodenja evidenc,
- umik / odpoklic,
- nadzor nad dobavitelji,
- povečan nadzor nad SLO in tujimi originalno polnjenimi namiznimi vini v prometu.

4.6.5 Nadzor nad označevanjem vina

Nadzor nad označevanjem vina se opravlja pri pridelovalcih vina in v prometu. Obsega preverjanje geografskega porekla (preverjanje se opravi preko vpogleda v RPGV), pravilnosti izpisa deklaracije (obvezni in neobvezni podatki), prehranskih in zdravstvenih trditev, uporabo blagovnih znamk in podatkov, ki bi potrošnika zavajali ali spravili v zmotu.

Nadzor obsega administrativni nadzor in nadzor na terenu, ki se po potrebi dopolni tudi z vzorčenjem. Vsako leto se opravi tudi sistematični nadzor nad označevanjem vin, ki niso pridelana v Sloveniji. Nadzor nad označevanjem vključuje tudi nadzor (tiskanih) reklamnih letakov, spletnih strani pridelovalcev in trgovcev, družabnih omrežij in ostale promocije vina.

4.6.6 Nadzor nad enološkimi sredstvi

Obsega nadzor nad označevanjem in nadzor nad vsebnostjo aktivnih snovi v enoloških sredstvih, ki obsega tudi vzorčenje. Vzorce enoloških sredstev bomo v letu 2022 odvzeli na podlagi ocene tveganja: neustrezen izvid v letu 2021, večji uvoznik oziroma distributer, nov uvoznik na slovenskem tržišču, prijava o neustreznosti enološkega sredstva s strani pridelovalca vina.

4.6.7 Nadzor nad pooblaščenimi organizacijami

V vsaki od 5 pooblaščenih organizacij za oceno mošta in vina se opravi enkrat letno nadzor nad analitskimi metodami, izdajanjem odločb o primernosti vina za promet, ki se izdajo pridelovalcem in vsebino odločb o oceni mošta in vina. Večkrat letno se opravi nadzor poteka ocenjevanja vina (prisotnost inšpektorja na uradni degustaciji in preverjanje pogojev za uradno ocenjevanje vina).

V letu 2022 bomo sodelovali s predstavniki pooblaščenih organizacij in z lokalno pristojnimi inšpektorji ter na podlagi posameznih primerov analizirali nepravilnosti in odpravili napake.

4.6.8 Nadzor dopolnilnih dejavnost – Turizem na kmetiji

V letu 2022 načrtujemo preglede 80 kmetij z registrirano dopolnilno dejavnostjo turizem na kmetiji, ki obsegajo:

- TURISTIČNE KMETIJE Z NASTANITVIJO
- IZLETNIŠKE KMETIJE
- VINOTOČI
- OSMICE

Ob nadzoru turistične kmetije se preverja zadostni delež lastnih surovin za pripravo obroka, izpolnjevanje pogojev glede števila sedežev, sob, obvestila o poreklu surovin za prehranske obroke, ki se nudijo gostom, ter ustrezna predpisana dokumentacija in vodenje evidenc.

Kmetije, ki bodo predmet pregleda, bodo izbrane na podlagi ocene tveganja. Poleg rednih pregledov se bo nadzor opravljal tudi na podlagi prejetih prijav.

Pozorni bomo na podatke MKGP in bo opravljen administrativni pregled tistih nosilcev dopolnilne dejavnosti, ki do 30. junija za preteklo leto upravni enoti ne bodo sporočili podatka o letnem dohodku.

4.6.9 Nadzori v sodelovanju z EU institucijami

- **RASFF**, dnevno spremljanje živil na EU trgu, ki vsebujejo zdravju škodljive snovi;
- **FOOD FRAUD portal**: obveščanje o potvorjenih živilih in goljufijah pri prometu z živilii;
- **OPSON XI operacija**: ciljana akcija na področju goljufij z vinom in alkoholnimi pijačami, od 1.12.2021 do 31.5.2022, ki bo vodena s strani Delovne skupina Komisije za goljufije s hrano v sodelovanju z Interpolom.

4.6.10 Nadzori v zvezi s preprečevanjem nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19), na podlagi določb zakona o nalezljivih boleznih

Glede na to, da se širitev nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) še ne umirja, bomo v letu 2022, še vedno opravljali inšpekcijske nadzore izpolnjevanja pogojev PCT v povezavi z zakonom o nalezljivih boleznih, v okviru svojega dela:

- nadzor prometa z vinom v gostinskih lokalih,
- na turističnih kmetijah – dopolnilne dejavnosti,
- pri pridelovalcih in na njihovih registriranih dodatnih lokacijah vinskih kleti,
- pri uvoznikih vina,
- veletrgovcih in v maloprodaji,
- v trgovskih centrih in v vinotekah.

Kontrolni inšpekcijski pregledi

V primeru, ko izpolnitve odločbe ali izpolnjenih nalog iz opozorila, izrečenega na zapisnik, ni mogoče preveriti administrativno, se opravi kontrolni pregled.

4.7 VZORČENJE

a.) Za opravljanje analiz glede kakovosti vina in ugotavljanje primernosti za promet za inšpekcijske vzorce vina, bo v letu 2022 objavljen javni razpis, v katerem bo, na podlagi izpolnjevanja razpisnih pogojev, izbran eden ali več povezanih laboratorijev.

S strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so imenovane naslednje pooblaščenice organizacije (PO) za ocenjevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, ki lahko v primeru izpolnjevanja pogojev iz razpisa opravljajo analize kakovosti inšpekcijskih vzorcev vin:

Naziv laboratorija
1. Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova 17, Ljubljana
2. Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, Vinarska ulica 14, Maribor
3. Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica
4. Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, Šmihelska cesta 14, Novo mesto
5. Fabijan LAB, Laboratorijske storitve, Zvonko Fabijan s.p., Vosek 6e, 2231 Pernica

V letu 2022 načrtujemo odvzem **202 vzorcev vina za analizo kakovostnih parametrov in ugotovitev primernosti za promet.**

b.) Ob dnevnem spremljanje podatkov FURSA o uvozu vina iz držav članic EU ali iz tretjih držav bomo izvedli odvzem vzorcev vina za določitev varnostnih parametrov- **20 vzorcev** vina. Na podlagi odločbe o imenovanju št. 33202-1/2018/1, je bil NLZOH imenovan za uradni in nacionalni referenčni laboratorij za izvajanje laboratorijskih analiz za potrebe uradnega

nadzora varnosti vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, na prisotnost alergenov, kovin, mikotoksinov, umetnih barvil.

Načrtujemo odvzem **10 vzorcev iz držav EU** in odvzem **10 vzorcev iz tretjih dežel**.

Odvzeli bomo **6 vzorcev slovenskih vin** iz treh vinorodnih dežel, z namenom, da se ugotovijo varnostni parametri: alergeni, kovine, umetna barvila in mikotoksini. V vzorcih teh vin bomo odredili še določitev prisotnosti ostankov pesticidov.

c.) V letu 2022 bomo v **10 velikih vinskih kleteh**, z namenom, ugotavljanja potvorb z dodajanjem nedovoljenih sredstev v vino – **sintetični glicerol**, odvzeli vzorce vina in jih poslali v akreditirani laboratorij Chelab, Italija.

d.) V letu 2021 načrtujemo odvzem **20 vzorcev enoloških sredstev**, in sicer 5 vzorcev enoloških sredstev na osnovi bakra v mesecu aprilu, ostalih 15 pa pred trgatvijo v septembru.

Tabela planiranega vzorčenja vina in enoloških sredstev v letu 2021

Vrsta vzorčenja	Analizirani parametri	Število vzorcev	Čas jemanja vzorcev
VINO – Kakovost	Kakovostni parametri	202	marec do oktober
VINO – VARNOST - UVOZ	Alergeni Kovine Ohratoksini Umetna barvila	20	marec do oktober
VINO – VARNOST - SLO	Alergeni Kovine Pesticidi Ohratoksini Umetna barvila	6	junij
VINO – Sintetični glicerol		10	maj, junij
ENOLOŠKA SREDSTVA		20	april, september

4.8 OSTALE AKTIVNOSTI

1. V sodelovanju z MKGP, ki nam posreduje potrebne podatke, bomo v letu 2022 nadzirali kritične točke pri pridelovalcih, glede ukrepov EU, na podlagi katerih pridelovalci dobijo finančna sredstva:
 - ukrep zelene trgatve;
 - ukrep kriznega skladiščenja vina;
 - ukrep destilacije vina.
2. Vinarski inšpektorji bomo v letu 2022 nadzirali nosilce dopolnilnih dejavnosti, turizem na kmetiji, s pooblastilom, da vršimo nadzor kot kmetijski inšpektorji. Poudarek bo predvsem na kontroli zagotavljanja zadostnega deleža lastnih surovin pri pripravi prehranskih obrokov.
3. Spremljaje prometa z vinom na sejmih, prireditvah.
4. Posamezni inšpektorji bodo sodelovali na delavnicah in izobraževanjih na področju vinarske zakonodaje na območnih zavodih KGZS, društvih in združenjih vinogradnikovi in vinarjev. Pri teh aktivnostih bomo velik poudarek dali preventivnim akcijam osveščanja pridelovalcev o pravilnem označevanju in uvrščanju vin v kakovostne razrede.
5. Nadzori po Zakonu o nalezljivih boleznih, vezano na SARS-CoV-2 (COVID-19) epidemiološko situacijo.
6. V kolikor se bodo razmere na področju SARS-CoV-2 (COVID-19) nadaljevale, bo vinarska inšpekcija namenila pretežni del časa za nadzor na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih in sprejetih odlokov na tem področju.

4.9 Plan dela v številkah:

Število inšpekcijskih pregledov oziroma zapisnikov: 1.500

Število opravljenih ur izven rednega delovnega časa: 200

Število načrtovanih nadzorov DDK na Turističnih kmetijah v sodelovanju s FURS: 80
(število nadzorov je usklajeno z Inšpekcijo za kmetijstvo)

Število načrtovanih pregledov s policijo ali mobilno enoto FURS v času trgatve: 10

Število načrtovanih pregledov z drugimi inšpekcijskimi organi: 20

Tabelarni prikaz načrtovanih ukrepov vinarske inšpekcije. Predvideno število je določeno na podlagi števila ukrepov iz predhodnih let.

	Št. inšpekcijskih pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj (PN, opomin, globa)
Vinarska inšpekcija	7.534	1.550	310

5. INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO

5.1 Cilji

Gozdovi so obnovljivo naravno bogastvo, ki se smejo izkoriščati izključno pod zakonsko določenimi pogoji. Gozd zagotavlja, poleg lesa in drugih gozdnih proizvodov ter lovne gospodarstva, tudi uresničevanje socialnih in ekoloških funkcij, ki so za človeštvo neprecenljivega pomena. Gozdarska inšpekcija v skladu s svojimi pooblastili in odgovornostmi nadzoruje gospodarjenje z gozdovi in dela, ki se izvajajo v gozdovih.

Strateški cilj gozdarske inšpekcije je učinkovit nadzor predpisov, ki nalagajo obveznosti gozdarski inšpekciji. Prvenstveni cilj dela je, da se nepravilnosti ali pomanjkljivosti v gozdu odstranijo ali odpravijo in to na način, ki je za gozd in za zavezanca najugodnejši. Po Zakonu o prekrških je gozdarska inšpekcija tudi prekrškovni organ, ki o kršitvah predpisov odloča v hitrem prekrškovnem postopku.

Inšpekcijski postopki se pričnejo na podlagi letnega načrta pregledov, lastne zaznave nepravilnosti ali prijav. Prijave se prednostno obravnavajo. Večina inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov gozdarske inšpekcije se prične na podlagi prijav Zavoda za gozdove (v nadaljevanju ZGS). ZGS opravlja terenski nadzor stanja v slovenskih gozdovih in je po določbah Zakona o gozdovih dolžan o nedovoljenih posegih in aktivnostih v gozdu in gozdnem prostoru pisno obveščati inšpekcijske službe. Redni pregledi se izvajajo na podlagi analize tveganja, ki zajema predvsem obseg kršitev v preteklih letih, velikost posesti in posledice na gozdni ekosistem.

5.2 Pravne podlage

Materialni predpisi

- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16)
- Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 - popr., 45/04 - ZdZPKG in 77/11)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/10, 40/14 – ZIN-B in 21/18 – ZNOrg)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US in 123/21)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20)

- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19)
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr., 65/20 in 15/21 – ZDUOP)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)
- Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21 in 178/21 – odl. US)
- Uredba o izvajanju uredb (EU) o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin (Uradni list RS, št. 78/19)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1 in 58/11)
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih glivah (Uradni list RS, št. 58/11)
- Uredba EU št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode z dne 20.10.2010
- Uredba (EU) 2016/2031 z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU), št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta, 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES
- Izvedbena uredba komisije (EU) 2019/2072, z dne 28. novembra 2019 o določitvi enotnih pogojev za izvajanje Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 690/2008 in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019
- Uredba (EU) 2017/625 z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru)
- Odlok o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo SARS-CoV-2 (COVID-19) (Uradni list RS, št. 174/21, 177/21, 185/21 in 190/21)
- Zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov (Uradni list RS, št. 14/18 in 65/20)

Procesni zakoni

- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14)
- Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE)

- Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US)

V primeru suma kaznivega dejanja uničevanja gozda podajo gozdarski inšpektorji okrožnemu državnemu tožilstvu predlog za uvedbo postopka zaradi suma kršitve 340. člena Kazenskega zakonika Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20 in 95/21).

5.3 Vsebinska področja nadzora

V nadaljevanju so navedena področja nadzora, ki jim bo gozdarska inšpekcija v letu 2022 namenila posebno pozornost. Zaradi poenotenja meril nadzora med posameznimi gozdarskimi inšpektorji in inšpektoricami, nadzori in poročanja potekajo po protokolu, ki je opisan v priročniku gozdarske inšpekcije.

Nadzor zakonitosti sečenj

Zakon o gozdovih določa, da mora ZGS lastniku gozda izdati odločbo o dovolitvi poseka izbranih dreves. Les je posekan zakonito le na podlagi in v skladu s pravnomočno odločbo ZGS. Izjema je sanitarni posek okuženih ali z insekti napadenih dreves. Nezakonito posekan les ne sme priti na trg EU. Pri nekaterih nezakonitih posekih gre tudi za krajo. V takih primerih gozdarska inšpekcija sodeluje s Policijo in Državnim tožilstvom.

Kršitelji bodo obravnavani po Zakonu o prekrških, razen kadar gre za majhne količine nezakonitega poseka pri storilcih, ki niso povratniki. Njim bo posredovan opozorilni dopis z opisanimi postopki v zvezi s sečnjo gozdnega drevja.

Nadzor posegov v gozdove

Za vsak poseg v gozd oziroma gozdni prostor je potrebno predhodno pridobiti soglasje ZGS. Pozornost gozdarske inšpekcije bo usmerjena predvsem v graditve objektov v gozdu, nelegalne kope mineralnih surovin, nasipavanja ter krčitve gozda.

Gozdarska inšpekcija bo prednostno obravnavala prijave in nedovoljene posege v gozd, ki so v teku, ter nedovoljena dela ustavila in odredila vzpostavitev prvotnega stanja.

Nadzor del, ki so sofinancirana ali financirana s strani proračuna RS ali sredstev EU

Gozdarski inšpekciji je zakonsko naložena zadolžitev, da nadzira porabo proračunskih sredstev RS, namenjenih za financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove.

Pri tem gozdarska inšpekcija nadzira tudi delo Zavoda za gozdove RS, ki prevzema dela opravljena v gozdovih, če so bila sofinancirana iz proračuna RS.

O pregledih inšpektorji in inšpektorice izdelajo poročilo.

- Gojitvena dela:

Vsak inšpektor opravi najmanj 2 nadzora sadnje in 3 nadzore ostalih gojitvenih del. Objekti se izberejo naključno.

- Vzdrževanje gozdnih prometnic:

Vsak inšpektor opravi vsaj 3 nadzore v skladu z opomnikom v priročniku – obvezno morajo biti predložene podpisane dobavnice za gramoz. Objekti se izberejo naključno.

Nadzor varstva gozdov

Javna gozdarska služba ima vrsto nalog v zvezi z načrtovanjem in izvajanjem ukrepov za ohranjanje biotskega ravnovesja v gozdnem prostoru, ukrepe za preprečevanje gozdnih požarov in poškodovanosti gozdov zaradi škodljivih abiotičnih dejavnikov, ukrepe za preprečevanje širjenja in zatiranja rastlinskih boleznih in prenamnožitve populacij žuželk ter sanacijo poškodovanega gozda, posege, ki gozd razvrednotijo oziroma poškodujejo, pogoje za rabo gozdov, vsebino programa varstva gozdov in naloge poročevalsko, prognozično-diagnostične službe za gozdove.

Gozdarska inšpekcija izvajanje teh nalog nadzira in s hitrim prekrškovnim ukrepanjem nudi ZGS podporo pri izvedbi nujnih del, ki so za stabilnost in trajnost gozdov izjemnega pomena.

Pozornost pri nadzoru bo gozdarska inšpekcija v letu 2022 usmerila zlasti v:

- spoštovanje rokov v katerih mora lastniki oziroma upravljavec gozdov realizirati varstveno sanacijske ukrepe določene z odločbami ZGS o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del (C odločbe);
- spremljanje izdajanja strokovnih mnenj ZGS o primernosti začasnih skladišč neolupljenih iglavcev in opremljenost teh skladišč s kontrolno lovniimi pastmi in vodenje evidenc ulova podlubnikov;
- spremljanje ali je ZGS do 15. marca izdal skladiščem za gozdne lesne sortimente navodila za postavitve in vzdrževanje kontrolnih pastmi s feromoni;
- spremljanje ali upravljavci skladišč zagotavljajo zadostno število pastmi s feromonskimi pripravki in jih postavljajo in vzdržujejo po navodilih ZGS.

Gozdarski inšpektorji in gozdarske inšpektorice ob ugotovljenih nepravilnostih na tem vsebinskem področju prednostno ukrepajo.

Nadzor izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdovih

Gozdarska inšpekcija pri registriranih izvajalcih del v gozdovih preverja izpolnjevanje pogojev glede:

- strokovne usposobljenosti,
- usposobljenosti za varno in zdravo delo delavca in delovne opreme,
- tehnične opreme, ki zagotavlja varno delo.

Nadzor izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdu bo potekal v okviru rednih pregledov določenih z letnim planom dela, na podlagi prijav in nenapovedanih inšpekcijskih nadzorov na sečiščih.

Redni pregledi temeljijo na podatkih pridobljenih iz AJPEŠ o izvajalcih del v gozdovih, ki so v letu 2021 na novo registrirali katero izmed gozdarskih dejavnosti in še niso bili uvrščeni na seznam izvajalcev, ki so na dan pregleda izpolnjevali pogoje pravilnika za posamezna dela v gozdu ali na seznam izvajalcev, ki jim je gozdarska inšpekcija z odločbo prepovedala opravljanje vseh ali le posameznih del v gozdu.

Cilj gozdarske inšpekcije v letu 2022 je, da se več nadzora nad izvajalci del opravi neposredno na terenu v sodelovanju z delovno inšpekcijo in FURS. Terenski pregledi omogočajo odkritje neregistriranih in/ali neusposobljenih izvajalcev del v gozdovih.

Vsak gozdarski inšpektor oziroma inšpektorica:

- pregleda vse na novo registrirane izvajalce po seznamu, ki ga posreduje direktor gozdarske inšpekcije po vpogledu v AJPES,
- opravi terenski nadzor najmanj treh izvajalcev na aktivnih sečiščih, vsaj 2 nadzora pa opravi v sodelovanju z IRSD in FURS.

Gozdarska inšpekcija redno posodablja seznam izvajalcev, ki so na dan pregleda izpolnjevali pogoje pravilnika za posamezna dela v gozdu in seznam izvajalcev, ki jim je gozdarska inšpekcija z odločbo prepovedala opravljanje vseh ali le posameznih del v gozdu.

Sledljivost lesa in sistem potrebne skrbnosti

Cilj Uredbe o lesu (Uredba EU 995/2010 evropskega parlamenta in sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode) je boj proti trgovini z nezakonito pridobljenim lesom in lesnimi proizvodi. V ta namen določa tri glavne obveznosti:

- prepoveduje dajanje nezakonito pridobljenega lesa in lesnih proizvodov na trg EU,
- od gospodarskih subjektov, ki prvič dajejo lesne proizvode na trg EU, zahteva, da sprejmejo sveženj postopkov in ukrepov (t.i. sistem potrebne skrbnosti), da bi se zmanjšalo tveganje dajanja nezakonito pridobljenega lesa ali proizvodov iz tega lesa na notranji trg,
- od trgovcev zahteva, da zagotovijo osnovne informacije o svojem dobavitelju in kupcu, da bi omogočili sledljivost lesa in lesnih proizvodov.

Gozdarska inšpekcija opravlja redne in izredne nadzore.

Subjekti rednih nadzorov so lastniki oz. solastniki gozdne posesti, SIDG, zakupniki gozdov in kupci lesa na panju.

Izbor lastnikov gozdov, ki so vključeni v letni nadzor, se izvede na podlagi evidence poseka ZGS za predhodno leto. Izbor posesti je naključen in se ga opravi na glavnem uradu IRSKGLR.

Vsak gozdarski inšpektor opravi pregled sistema potrebne skrbnosti pri 5 izžrebanih zavezancih. Pri enem od pregledanih zavezancev se opravi nadzor pri kupcu njegovih GLS, ki ga je navedel na listinah. Nadzor se lahko izvaja v sodelovanju s FURS. Pri kupcu oziroma trgovcu z lesom se nato naključno izbere 10 dobaviteljev GLS in se tudi pri njih preveri sistem potrebne skrbnosti.

Gozdarska inšpekcija opravi izredni nadzor sistema potrebne skrbnosti in sledljivosti lesa pri vsaki kršitvi določb Zakona o gozdovih, ki je ugotovljena pri subjektu, ki je hkrati lahko nadzorovan po Uredbi(EU) 995/2010.

Prevozi lesa

Gozdne lesne sortimente, ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti, zaradi spremljanja sledljivosti prometa z lesom in izvajanja nadzora, mora spremljati knjigovodska listina. Prevoznik mora imeti knjigovodsko listino pri njihovem nalaganju in med prevozom pri sebi ali v vozilu, ter jo pooblaščenim uradnim osebam za nadzor na njeno zahtevo izročiti na vpogled. Dolžnost pošiljatelja GLS je, da knjigovodsko listino izroči prevozniku. Knjigovodska listina (KL) se uporablja za vse vrste lastništva, pošiljatelj, prevoznik in prejemnik jo morajo hraniti 5 let.

Pri prevozu lesa platane (*Platanus*), oreha (*Juglans*) in oreškarjev (*Pterocarya*) znotraj EU, se nadzira tudi rastlinski potni list.

Vsak gozdarski inšpektor opravi nadzor knjigovodskih listin pri vsaj treh prevozih. Pri vsaj dveh nadzorih sodeluje s finančno upravo ali policijo.

Gozdni reprodukcijski material

Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu določa pogoje za pridelovanje, trženje in uporabo gozdnega reprodukcijskega materiala (v nadaljevanju GRM).

Namen zakona je zagotoviti pridelovanje in trženje kakovostnega in rastišču prilagojenega GRM, ki omogoča trajno in optimalno delovanje gozdnih ekosistemov, njihovo obnavljanje in varstvo gozdnih genskih virov.

Gozdarski inšpektor ali gozdarska inšpektorica, ki nadzira območje, na katerem se nahaja sedež dobavitelja GRM:

- po potrebi preveri izpolnjevanje pogojev dobaviteljev za vpis v register na MKGP;
- enkrat letno preveri izpolnjevanje pogojev dobaviteljev GRM dobaviteljev, ki so vpisani v register.

Vsak gozdarski inšpektor opravi vsaj en nadzor dobave sadilnega materiala na relaciji drevesnica - ZGS - končni uporabnik (lastnik).

Vožnja v gozdovih

Vožnja v gozdu zunaj gozdnih cest je dovoljena le za gospodarjenje z gozdovi ali za reševanje ljudi oziroma premoženja.

Gozdne ceste praviloma lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki. Z režimom uporabe se njihova uporaba lahko omeji. Take gozdne ceste se zaprejo z zapornicami oziroma označijo s cestno – prometnimi znaki za prepoved prometa. Zavod za gozdove Slovenije lahko dovoli tudi začasno zaporo gozdne ceste zaradi zagotavljanja varnosti, vzdrževanja gozdnih cest, lova in prirejanja javnih shodov ali prireditev. Ježa in vožnja s kolesi brez motorja sta dovoljeni tudi na označenih gozdnih vlakih in drugih poteh na območjih, ki so določena v prostorskem delu območnega načrta in jih označijo lastniki, ZGS in lokalna skupnost.

V naravnem okolju je prepovedano voziti, ustaviti, parkirati ali organizirati vožnje z vozili na motorni ali drug lasten pogon.

V letu 2022 bo vsak gozdarski inšpektor organiziral vsaj dve akciji nadzora vožnje v gozdu. Vsaj en nadzor bo potekal izven rednega delovnega časa. Nadzor običajno poteka v sodelovanju s Policijo.

Gobe in gozdni sadeži

Po določbah Zakona o gozdovih mora lastnik gozda dovoliti v svojem gozdu čebelarjenje ter lov in rekreativno nabiranje plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živečih živali v skladu s predpisi. Pravilnik o varstvu gozdov regulira koriščenje gozdnih dobrin.

V letu 2022 bo vsak gozdarski inšpektor izvedel vsaj dve akciji nadzora nabiranja. Ena akcija bo organizirana v času gobarske sezone, druga v času nabiranja drugih gozdnih plodov. Vsaj en nadzor bo potekal izven rednega delovnega časa. Nadzoruje se nabrane količine, uporabo pripomočkov pri nabiranju in upoštevanje pravil pri nabiranju. Hkrati se izvaja tudi nadzor vožnje v gozdovih.

Nadzor prodaje okrasnih dreves

Okrasna drevesa so posekana gozdna drevesa namenjena za okras ali praznovanje. Vsako drevesce mora biti med prevozom in v prodaji opremljeno s plombo (nalepko) tekočega leta. Označena morajo biti tudi okrasna drevesa, pridobljena na namenskih plantažah v Sloveniji.

V gozdu se okrasna drevesa lahko sekajo le na podlagi odločbe, ki jo lastniku gozda izda ZGS. Z njo so določene usmeritve in pogoji za njihovo pridobivanje.

Gozdarska inšpekcija pridobivanje okrasnih dreves in njihovo pravilno označenost kakor tudi ravnanje z zaščitnimi vrstami, predvsem z navadno bodiko (*Ilex aquifolium*), preverja v mesecu decembru. Vsak gozdarski inšpektor in vsaka gozdarska inšpektorica opravi vsaj dva nadzora.

Nadzor po Zakonu o nalezljivih boleznih

Gozdarska inšpekcija bo v letu 2022 izvajala na svojem delovnem področju ob rednem delu tudi nadzor nad izvajanjem ukrepov iz prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih v skladu z veljavnimi odloki Vlade RS za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo SARS-CoV-2 (COVID-19). V kolikor bodo razmere na področju zdravstva zaradi širjenja SARS-CoV-2 (COVID-19) v letu 2022 podobne kot v preteklem letu, bo gozdarska inšpekcija namenila v razdobju januar – april in september – december posebno pozornost nadzoru na tem področju, kar pa bo zmanjšalo obseg rednega nadzora gozdarske inšpekcije.

5.4 Načrt dela v številkah

Načrt dela je v številkah težko ovrednotiti, ker gozdarska inšpekcija svoje delo opravlja pretežno v naravi, podnebne spremembe, ki imajo iz dneva v dan večji vpliv na naravo, pa tudi krojijo delo gozdarske inšpekcije. Podnebne spremembe vedno bolj vplivajo na gozdove in delo v njih. V zadnjem desetletju so pogosti nenadni vremenski pojavi, kot so neurja z vetrom, žled, moker sneg in podobno, ki poškodujejo gozdove, posledično pa jih napadejo še škodljivci, čemur pripomorejo daljša sušna obdobja. Stojnost dreves je manjša tudi po obilnih deževjih zaradi razmočenosti tal. Vremenske razmere prav tako pogojujejo samo izvajanje sečnje in spravila gozdnih lesnih sortimentov. Vpliv imajo tudi širše ekonomsko družbene razmere, ki vplivajo na trg dela in na trg z lesom. Prilagodljivost in odzivnost na spremembe sta stalnica dela gozdarske inšpekcije.

Št. inšpekcijskih pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj (opozorilo, opomin, globa)
2.300	125	600

6. INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO

6.1 Cilji programa

6.1.1 Lovska inšpekcija

Nadzor izvajanja lovsko gojitvenih načrtov pri vseh upravljavcih lovišč:

- A. Delo komisij za pregled odvzema po LUO, inšpekcijski nadzor - 50% pregledov. Nadzor na tem področju se bo opravljal v obdobju januar – februar.
 - B. Nadzor izvajanja načrtovanih ukrepov odvzema v skladu z letnimi načrti lovišč, 100%. Nadzor pri vseh upravljavcih lovišč se bo opravil administrativno, na podlagi poročil in zapisnikov komisij za oceno odvzema po posameznih LUO. Inšpekcijski pregled se bo opravil pri tistih upravljavcih lovišč, pri katerih se bo ugotovilo neskladja z načrtom na podlagi zapisnikov komisij za pregled odvzema za preteklo leto. Nadzor na tem področju se bo opravljal v obdobju marec - maj.
 - C. Nadzor izvajanja načrtovanih ukrepov pri upravljavcih lovišč, ki se nanašajo na dela v loviščih, poudarek na umestitvah krmišč v prostor v skladu z načrti in način zalaganja krmišč – 15% upravljavcev lovišč. Nadzor na tem področju se bo opravljal v obdobju oktober – december.
- Inšpekcijski nadzor pri upravljavcih lovišč – redni nadzor in pregled vodenja evidenc, pregled izvajanja lovsko čuvajske službe. Inšpekcijski nadzor se bo opravljal pri 10% upravljavcev lovišč. Nadzor na tem področju se bo opravljal v obdobju junij – oktober.
 - Inšpekcijski nadzor pri upravljavcih lovišč na podlagi Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20). Nadzor izvajanja ukrepov, ki jih morajo v skladu s sprejetim zakonom izvajati upravljavci lovišč. Inšpekcijski nadzor se bo opravljal pri 10% upravljavcev lovišč.
 - Aktivno sodelovanje lovske inšpekcije pri izrednih posegih na ne lovni površinah in financiranje ukrepov, ki se bodo izvajali.
 - Inšpekcijski nadzor pri sledljivosti divjačinskega mesa, predvsem pri prodaji za javno potrošnjo. Nadzor se bo izvajal občasno preko celega leta.
 - Nadzor izvajanja lovov (individualni in skupinski lov) v obdobju maj – december. Inšpekcijski nadzor na tem področju se bo opravljal pri 5% upravljavcev lovišč.

6.1.2 Ribiška inšpekcija – sladkovodno ribištvo

- Nadzor izvajanja ribiško gojitvenih načrtov, na podlagi letnih poročil – inšpekcijski nadzor - pregled 100 % letnih poročil o izvajanju ukrepov pri RD. Inšpekcijski nadzor se bo v ribiških družinah opravljal, kjer je na podlagi poročil zaznati odstopanja od izvajanja ribiško gojitvenih načrtov. Nadzor na tem področju se bo opravljal v obdobju januar – maj.
- Nadzor in sodelovanje pri delu ribiško čuvajske službe pri upravljavcih ribiških okolišev. Nudenje strokovne pomoči in nadaljevanje postopkov v primerih prijav ribiških čuvajev. Nadaljevanje postopkov v vseh primerih prijav, ki jih posredujejo ribiški čuvaji. Omenjeno delo se izvaja preko celega leta. Izvajanje predpisanih postopkov z zaseženo ribiško opremo.
- Inšpekcijski nadzor upravljanja ribiških okolišev pri upravljavcih. Nadzor obsega celotni pregled upravljanja v skladu z ribiškim načrtom. Nadzor se bo opravil pri 60% upravljavcev ribiških okolišev. Nadzor se bo opravljal v obdobju maj – december.
- Nadzor prodaje rib in ribiških proizvodov v ribarnicah in grosistih (restavracijah). Načrtovan obseg pregledov na tem področju je 20 pregledov, ki jih opravi vsak ribiški inšpektor, ki nadzira sladkovodno ribištvo. Nadzor se bo opravljal preko celega leta.
- Nadzor prodaje modro plavutega tuna. Nadzor se bo opravljal preko celega leta. Načrtovan obseg pregledov na tem področju je 5 pregledov pri kupcu (na podlagi obvestil o prodaji), ki jih opravi vsak ribiški inšpektor, ki nadzira sladkovodno ribištvo.

6.1.3 Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo

- Nadzor izvajanja gospodarskega ribolova, nadzor se bo izvajal tudi v sodelovanju z ostalimi nadzornimi organi. Nadzor bo pogostejši na območjih, kjer je bilo v preteklih letih zaznati večje število kršitev izvajanja gospodarskega ribolova brez ustreznih slovenskih dovoljenj za gospodarski ribolov. Uporaba službenega plovila bo glede na potrebe in bo odvisna od aktivnosti ribičev. Predvidoma preko celega leta.
- Pregled pri vseh grosistih vsaj 1x letno, 50% ostalih subjektov (ribarnice, trgovine...). Število pregledov bo opredeljeno predvsem na podlagi ocene tveganja, ki bo narejeno za leto 2022 in predhodnih inšpekcijskih pregledov in izkušenj ribiških inšpektorjev na podlagi terenskih ogledov. Nadzor se bo opravljal preko celega leta.
- Nadzor transporta rib in ribiških proizvodov se bo opravljal v sodelovanju z mobilnimi enotami FURS, tako na mejnih prehodih kot v notranjosti. Nadzor se bo opravljal v skladu z dogovorom najmanj trikrat letno.
- Sodelovanje pri skupnem nadzoru na področju ulova majhne pelagične ribe. Sodelovanje se bo izvajalo v okviru programa Agencije za nadzor ribištva, ki se pripravi za vsako leto posebej, predvideno pet tednov in en teden dodatnega nadzora na področju nadzora »zadnjega ulova« - nadzor ustreznih velikosti ulovljenih rib, v letu 2022. Nadzor se izvaja v sodelovanju z nadzornimi službami iz Italije in Hrvaške. Načrtovani nadzori se lahko spremenijo na podlagi Sklepa izvršnega direktorja Evropske Agencije za nadzor ribištva, sklep se lahko letno spreminja, ki predvideva dodaten inšpekcijski nadzor na širšem območju in nadzor plovil, ki niso članice EU. Na podlagi omenjenega sklepa se dejavnosti izvajajo od aprila do aprila prihodnjega leta.

Sprotno reševanje prijavljenih nepravilnosti na področju lovstva in ribištva.

V kolikor se bodo razmere na področju SARS-CoV-2 (COVID-19) nadaljevale, bo lovška in ribiška inšpekcija namenila pretežni del časa za nadzor na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih in sprejetih odlokov na tem področju. Nadzor se bo izvajal v začetku leta 2022 (januar – marec), kar pa pomeni zmanjšanje obsega dela na ostalih področjih za 20 %.

6.2 Pravne podlage

- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.)
- Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20)
- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS št. 61/2006)
- Zakon o morskem ribištvu (Uradni list RS, št. 115/06, 76/15 in 69/17)
- Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Uradni list RS št. 2/2013, 38/2016)
- Uredba o izvajanju uredbe (EGS), uredb (ES) in uredb (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Uradni list RS, št. 75/16)
- Uredba o izvajanju Uredb (ES) o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in neregularnega ribolova, za odvratanje od njega, ter za njegovo odpravljanje. (Uradni list RS, št. 50/16, 76/17 in 149/21)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20)
- Uredba sveta (ES) št. 1224/2009
- Izvedbena uredba komisije št. 404/2011
- Izvedbena uredba (ES) št. 1010/2009
- Uredba sveta št. 1962/2015
- Uredba (EU) št. 1380/2013
- Uredba (EU) št. 1379/2013
- Uredba (EU) št. 1627/2016
- Uredba (ES) št. 1967/2006
- Uredba (EU) št. 1241/2019
- Uredba sveta (ES) št. 1005/2008
- DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2064

6.3 Naloge

Operativna opredelitev nalog in približen obseg dela po posamezni inšpekciji bo opravljen po pregledu in pripravi poročila za leto 2021. Prav tako bo porazdeljena opredelitev nalog po posameznih inšpektorjih glede na pokazatelje - odstopanje izvajanja načrtovanih nalog na posameznem področju, tako na področju lovstva, kot na področju ribištva.

Upošteva se sledeče kriterije pri določitvi subjektov nadzora.

6.3.1 Lovska inšpekcija

- Ugotovitve pri delu komisije za ocenitev odvzema za leto 2021, po opravljenem delu se bo pripravila ocena tveganja in določile upravljavce lovišč pri katerih bo potrebno opraviti inšpekcijski nadzor.
- Izvrševanje sprejetih letnih načrtov, pregled se opravi pri vseh subjektih. Inšpekcijski nadzor se opravi pri lovskih družinah, pri katerih se ugotovi odstopanja od izvrševanja letnih načrtov. V letu 2022 bo na tem področju nameniti več pozornosti, saj je prvič po uveljavitvi dvoletnega načrtovanja potrebno preveriti izvajanje letnih načrtov v okvirih dvoletnega načrtovanja, še posebej ustreznost odvzema posameznih kategorij divjadi.
- Odvzem levih čeljustnic srnjadi za opravljanje DNK testa za določitev spola in posledično ugotavljanje pravilnosti načrtovanega odvzema v kategoriji srnjadi – 2+. Število vzorcev bo predvidoma okoli 190 vzorcev (čeljustnic). Plan odvzema bo opravljen na podlagi presoje tveganja po opravljenem pregledu odvzema za leto 2021.
- Kršitve, ki jih je obravnavala lovska inšpekcija v predhodnem letu pri posameznem upravljavcu lovišča in ponovni nadzor.
- Reševanje prispelih prijav.

Poudarek pri nadzoru bo nadzor dela komisij za oceno odvzema. Na podlagi ocene odvzema po lovskih družinah se opravi celovita analiza izvajanja načrtovanih ukrepov za vse upravljavce lovišča, izvedba v obdobju januar – junij.

Pri reševanje večjega števila prispelih prijav, ki jih bi bilo težko rešiti v sprejemljivem času. Reševanje prijav na podlagi sprejetih kriterijev:

1. Prednost imajo popolne prijave, ki se nanašajo na:
 - divjad v ujetništvu
 - izredni posegi
 - škode na in od divjadi
 - nepravilen odstrel.
2. Nepopolne in anonimne prijave, iz katerih je razvidno, da temeljijo tudi na medosebnih odnosih znotraj upravljavca lovišča se obravnava kot neprednostne.

6.3.2 Ribiška inšpekcija – sladkovodno ribištvo

- Ugotovitve Zavoda za ribištvo pri poročanju o izvajanju ribiških načrtov, pošiljanje poročil in nesorazmerja med poročili in sprejetimi načrti. Na podlagi ugotovljenih odstopanj bo ribiška inšpekcija opravila pri upravljavcih inšpekcijski nadzor in ustrezno ukrepala. Oceno izvajanja in posledično oceno tveganja se opravi v mesecu aprilu. Ribiške družine so dolžne posredovati poročila o izvajanju načrtov za preteklo leto do konca marca. Rok za oddajo programa za prihodnje leto pa je 31. 12. 2021.
- Kršitve, ki jih je obravnavala ribiška inšpekcija v predhodnem letu pri posameznem upravljavcu ribiškega okoliša.

- Reševanje vseh prispelih prijav, prioriteta je reševanje prijav s strani ribiških čuvajev.
- Inšpektorji za sladkovodno ribištvo opravijo v letu vsaj 5 pregledov pri kupcih modroplavutega tuna na podlagi prijav o prodaji.
- V primerih poginov rib zaradi dejavnikov onesnaženja, ribiška inšpekcija neposredno na terenu sodeluje le izjemoma. Osnovno delo v takih primerih je nadzor upravljavcev ali so opravili v takih primerih vse zakonsko določene ukrepe.

Poudarek dela bo na nadzoru izvajanja ribiških načrtov, sodelovanje in podpora delu ribiških čuvajev za preteklo leto in se bo izvajal preko celega leta.

6.3.3 Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo

- Nadzor izvajanja gospodarskega ribolova v slovenskem morju s poudarkom na nadzoru plovil za katere je utemeljen sum, da ne razpolagajo z ustreznim dovoljenjem za gospodarski ribolov v slovenskem morju.
- Razporeda dela na podlagi načrta Joint Deployment Plan (JDP) – nadzor ulova plave ribe v Severnem Jadranu, v sodelovanju z ribiško inšpekcijo Hrvaške in Italije. Predviden obseg dela za leto 2022 je sodelovanje pri petih skupnih nadzorih (to je pet tednov), en dodatni teden bo namenjen nadzoru »zadnjega izvleka« in ugotavljanju ustreznih velikosti ulovljenih rib. Morebitne spremembe sprejete v letu 2022, lahko vplivajo na povečan obseg dela na tem področju.
- Nadzor športnih ribičev na podlagi ugotavljanja sezonskih vrst športnega ribolova predvsem v obdobju možnih ulovov ribjih vrst z družine tun.
- Vzpostavitev elektronskega sistema CSR, nadzor trgovskih dokumentov o prvi prodaji, ladijskih dnevnikov in deklaracij o iztovu ter pregledovanje ribolovnih dejavnosti ribiških plovil in njim pripadajoče dokumentacije.
- Redno spremljanje in beleženje ulova in prodaje plave ribe ter sprotno poročanje Agenciji za nadzor ribištva.
- Nadzor grosistične prodaje, predvidoma vsaj enkrat letno pri vseh registriranih grosistih. Pri ostalih uporabnikih v skladu z oceno tveganja, ki se bo opravila do konca meseca januarja 2022.

Poudarek dela na nadzoru, ki bo usklajen z Agencijo za nadzor ribištva na področju ulova malih pelagičnih rib, glede ustreznega orodja, označevanja in prodaje. Poudarek pri inšpekcijskem nadzoru bo tudi na področju prodaje na celotnem področju države.

6.4 Organizacija dela

Redni in kontrolni pregledi:

- naj bi obsegali 40 % planiranega obsega del na področju lovske inšpekcije;
- na področju sladkovodnega ribištva naj bi bil delež rednih in kontrolnih pregledov, predvidoma okoli 50 %;
- na področju morskega ribištva naj bi bil delež rednih in kontrolnih pregledov okoli 95%.

Ti deleži ostajajo na ravni razdelitve dela iz predhodnega leta, prizadevanje inšpekcije bo, da se delež planiranih pregledov poveča in da se vsako leto zmanjšuje delež pregledov na podlagi prijav.

Inšpekcijsko delo na podlagi prijav:

- na področju lovstva naj bi bilo v obsegu 50 % načrtovanega dela,
- na področju sladkovodnega ribištva okoli 45 %.

Izredni primeri:

- 10 % dela lovske inšpekcije naj bi opravili zaradi izrednih posegov;
- na področju sladkovodnega ribištva naj bi izredni primeri pomenili 5 % dela inšpekcije;
- na področju morskega ribištva naj bi izredni primeri pomenili do 5 % dela inšpekcije, predvsem na področju dela nadzora pri izvajanju ribolova – nadzor na morju.

Tabelarični prikaz načrtovanih ukrepov skupaj, po posamezni inšpekciji. Predvideno število je določeno na podlagi števila ukrepov iz predhodnih let.

	Št. inšpekcijskih pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj (PN, opomin, globa)
Lovska inšpekcija	900	100	170
Sladkovodno ribištvo	100	20	45
Morsko ribištvo	750	1	280
Odvzem vzorcev DNK – lovska inšp.		190 kom.	
Izredni poseg - financiranje		Predvidoma 40 dogodkov	